

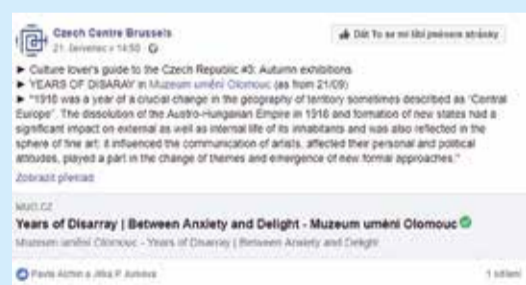
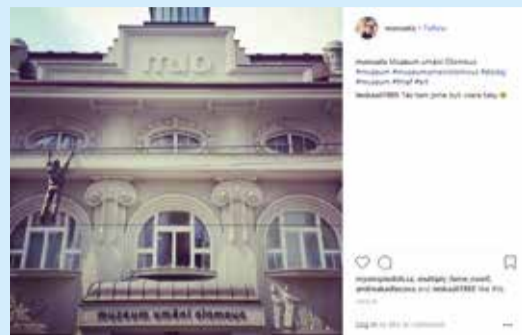
**ROZLOMENÁ
DOBA**
**Výstava, jakou střední
Evropa ještě neviděla**

PROFIL – Anežka Šimková
„Je šťastím, když se potká
práce s radostí“

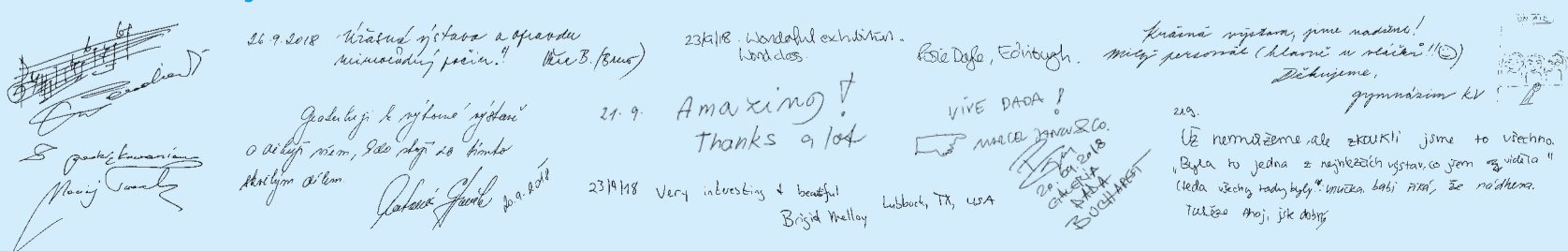
Stanislav Menšík
Marnotratný milovník barev
ze Svatého Kopečka

ROZHOVOR – Karel Srp
„Ve střední Evropě se podobná výstava
jako Rozlomená doba nikdy nekonal“

#muzeumumeni

z návštěvní knihy

MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC

patří k nejvýznamnějším institucím svého druhu v České republice. Představuje výtvarnou kulturu od nejstarších dob po současnost. Zřizovatelem Muzea umění Olomouc je Ministerstvo kultury České republiky. Významně je podporuje Olomoucký kraj a Statutární město Olomouc.

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ

Denisa 47, Olomouc

ARCIDIEČZNÍ MUZEUM OLOMOUC

Václavské náměstí 3, Olomouc

ARCIDIEČZNÍ MUZEUM KROMĚŘÍŽ

Sněmovní náměstí 1, Kroměříž / Arcibiskupský zámek

OTEVÍRACÍ DOBA

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ
ARCIDIEČZNÍ MUZEUM OLOMOUC
út – ne 10 – 18 hodin

Každou neděli vstup volný.

ARCIDIEČZNÍ MUZEUM KROMĚŘÍŽ
Zámecká obrazárna:
říjen | so – ne 9.00 – 15.30 hodin
listopad – březen | uzavřena

SAMOSTATNÉ VSTUPNÉ

MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ
ARCIDIEČZNÍ MUZEUM OLOMOUC
Základní: 100 Kč | Snížené: 50 Kč
Rodinné: 220 Kč (2 dospělí +1–3 děti 6–18 let)

SPOLEČNÉ VSTUPNÉ DO OBOU OBJEKTŮ
Základní: 150 Kč | Snížené: 75 Kč
Rodinné: 350 Kč | Školní skupiny: 20 Kč/os.

VSTUPNÉ DO OBJEKTŮ DUCHOVNÍ OSY MORAVY – D.O.M.

VELKÝ OKRUH
ARCIBISKUPSKÝ PALÁC OLOMOUC*
ARCIDIEČZNÍ MUZEUM OLOMOUC
ARCIBISKUPSKÝ ZÁMEK V KROMĚŘÍŽI
(REPREZENTAČNÍ SÁL, ZÁMEČKÁ OBRAZÁRNA)
Základní vstupné: 180 Kč
Snížené vstupné (studenti, senioři): 120 Kč
Rodinné vstupné: 420 Kč
Vstupenka umožňuje jednu návštěvu objektů po dobu jednoho kalendářního roku.

MALÝ OKRUH
ARCIBISKUPSKÝ PALÁC OLOMOUC*
ARCIDIEČZNÍ MUZEUM OLOMOUC
Základní vstupné: 100 Kč
Snížené vstupné (studenti, senioři): 50 Kč
Rodinné vstupné: 230 Kč
vstupenka umožňuje jednu návštěvu objektů po dobu dvou dnů

* V neděli zavřeno

Informace/pokladna: 585 514 241
www.muoc.cz

OBSAH

- 4 **Rozlomená doba 1908–1928**
Výstava, jakou střední Evropa ještě neviděla
- 6 Rozlomená doba 1908–1928 / Průvodce výstavou
- 10 Zrod soudobého Středoevropana. Historicko-umělecká konference s přesahy z 19. století až do současnosti
- 12 Filmová přehlídka VARY(ACE)
- 13 Muzeum umění v centru (Kreativní) Evropy / ArtCoMe propojí středoškolské studenty čtyř partnerských měst
- 14 Velkolepé zahájení výstavy ozdobil proslulý Krzysztof Penderecki svým Credem
- 16 Rozlomená doba 1908–1928 / Doprovodný program
- 17 PROFIL
Anežka Šimková
„Je štěstím, když se potká práce s radostí“
- 22 **Stanislav Menšík | Marnotratný milovník barev ze Svatého Kopečka**
- 24 Hortus Magicus připomněl krásu barokních slavností i Mozartovy hudby
- 26 **Jaromír Funke | Avantgardní fotograf světového věhlasu**
- 28 Kalendarium
- 29 ROZHOVOR
Karel Srp
„Ve střední Evropě se podobná výstava jako Rozlomená doba nikdy nekonala“
- 33 CEAD – Nová interaktivní mapa CEAD prozradí, jak se umělci a jejich výstavy propojují
- 34 ZÁPŮJČKY – Ženský pohled na republiku doplní kresby Daisy Mrázkové / Krásky Bretaně připomenou v Národní galerii i Zrzavý s Gallátem / Joža Uprka se vrací na rodné Hodonínsko / Hynaisův Vernonet míří do Plzně
- 35 KRÁTCE – Muzeum umění od září změnilo výši vstupného / Premiér Babiš: SEFO má naši jednoznačnou podporu / Spolek přátel plánuje podzimní zájezdy i komentované prohlídky Rozlomené doby
- 36 Divadlo hudby uvede
- 38 Dny židovské kultury Olomouc
- 39 Dětem

muzeion
časopis Muzea umění Olomouc
čtvrtletník – číslo 4/2018

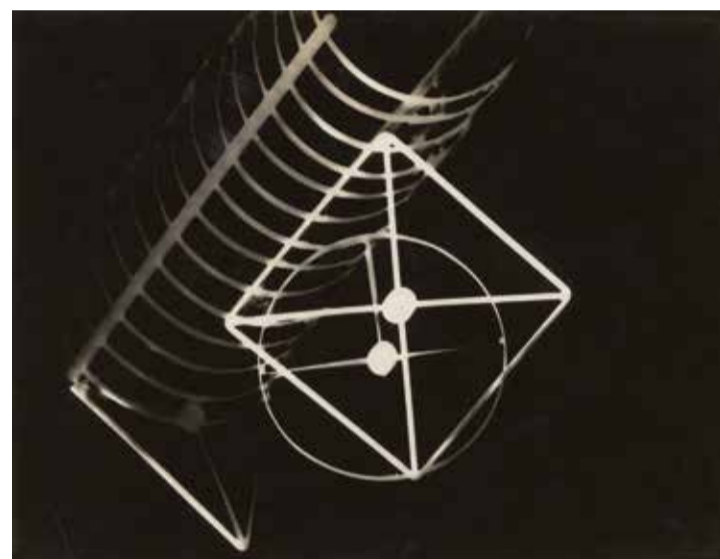
Vydává: Muzeum umění Olomouc,
Denisa 47, 771 11 Olomouc
IČ: 75079950

Redakce: Tomáš Kasal, Lukáš Horák, Petr Dvořák, David Hrbek, Olga Staníková, Helena Zápalková, Alexandr Jeništa, Michaela Johnová Čapková, Terezie Čermáková
Foto: Tereza Hrubá, Markéta Ondrušková, Zdeněk Sodoma
Grafická úprava / předtisková příprava: Petr Šmalec
Titulní strana: Krzysztof Penderecki: Credo.
(Foto: Markéta Ondrušková)

Tisk: PROFI-TISK GROUP, s. r. o.,
Krákovská 14, Olomouc
Náklad: 1000 ks | Neprodejné
Vytiskováno na recyklovaném papíru.
Registrace MK ČR E 23232 | ISSN 2464-5710
www.muoc.cz
Máte-li zájem dostávat časopis pravidelně, staňte se členem Spolku přátel Muzea umění Olomouc.

ROZLOMENÁ DOBA 1908–1928

Avantgardy ve střední Evropě průvodce výstavou

László Moholy-Nagy, *Bez názvu*, 1925,
Magyar fotográfiai múzeum v Kecskeméte

Výzkumy

Na začátku dvacátých let vyhlásili nejprůraznější představitelé avantgardy konec umění v podobě závěsných obrazů a soch. Navrhovali nové možnosti, odpovídající modernímu životu, současným technologiím a požadavku sociální dostupnosti umělecké tvorby. Obraceli se ke strojové výrobě, za jejíž příklad uváděli tiskářský stroj, fotoaparát, filmovou kameru, promítací přístroj.

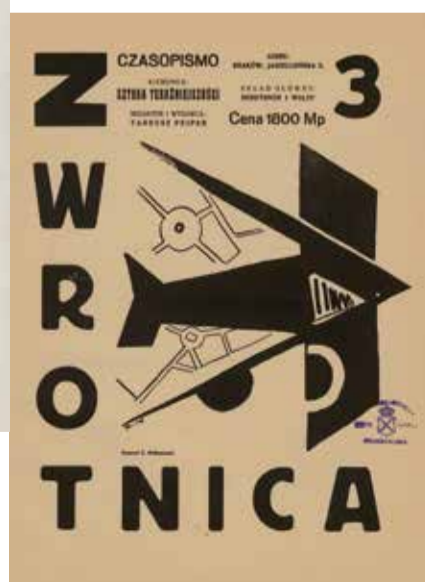
Anatol Stern, *Europa*, 1929, návrh obálky Teresia
Žarower, Památník národního písemnictví v Praze

Optická řeč

Mezi obory, na něž kladla avantgarda od poloviny dvacátých let zvláštní důraz, vynikala typografie, sjednocující různorodé příspěvky do kompozičně propracovaného celku. Moderní publikace musela být poutavá a vizuálně sdělná, srozumitelná každému čtenáři. K dosažení takového účinku pomáhaly nejjednodušší výtvarné prvky, optické signály, sloužící jako mezinárodní jazyk, schopný vyjádřit charakter současné doby.

Ma 6, 1920–1921, návrh obálky Lajos Kassák,
Petőfi Irodalmi Múzeum v Budapešti

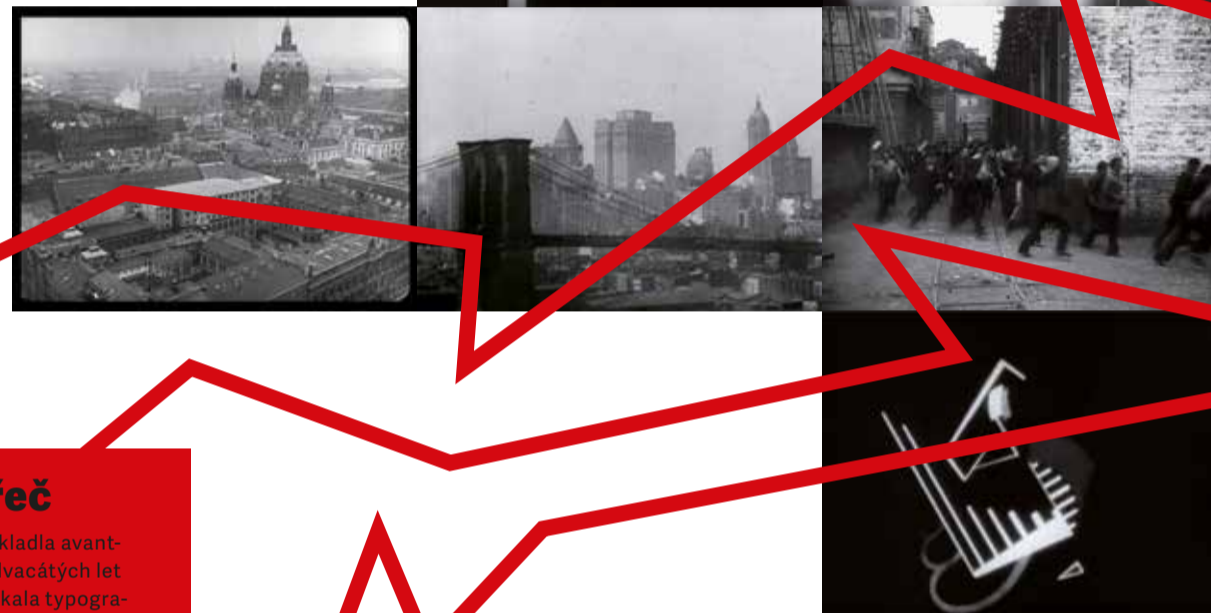
Zwrotnica I, 1922–1923, obálka s kresbou
Zykmunta Waliszewského, Muzeum narodowe
ve Varšavě

Sdílený svět

Nástup mladé, radikálně naladěné umělecké generace, jež se ve středoevropských městech prosadila na začátku dvacátých let, s sebou přinesl vlnu nových uměleckých časopisů. O jejich vznik se většinou zasloužily výrazné osobnosti, které dokázaly inspirovat a někdy také programově usměrnit skupinové hnutí svých vrstevníků.

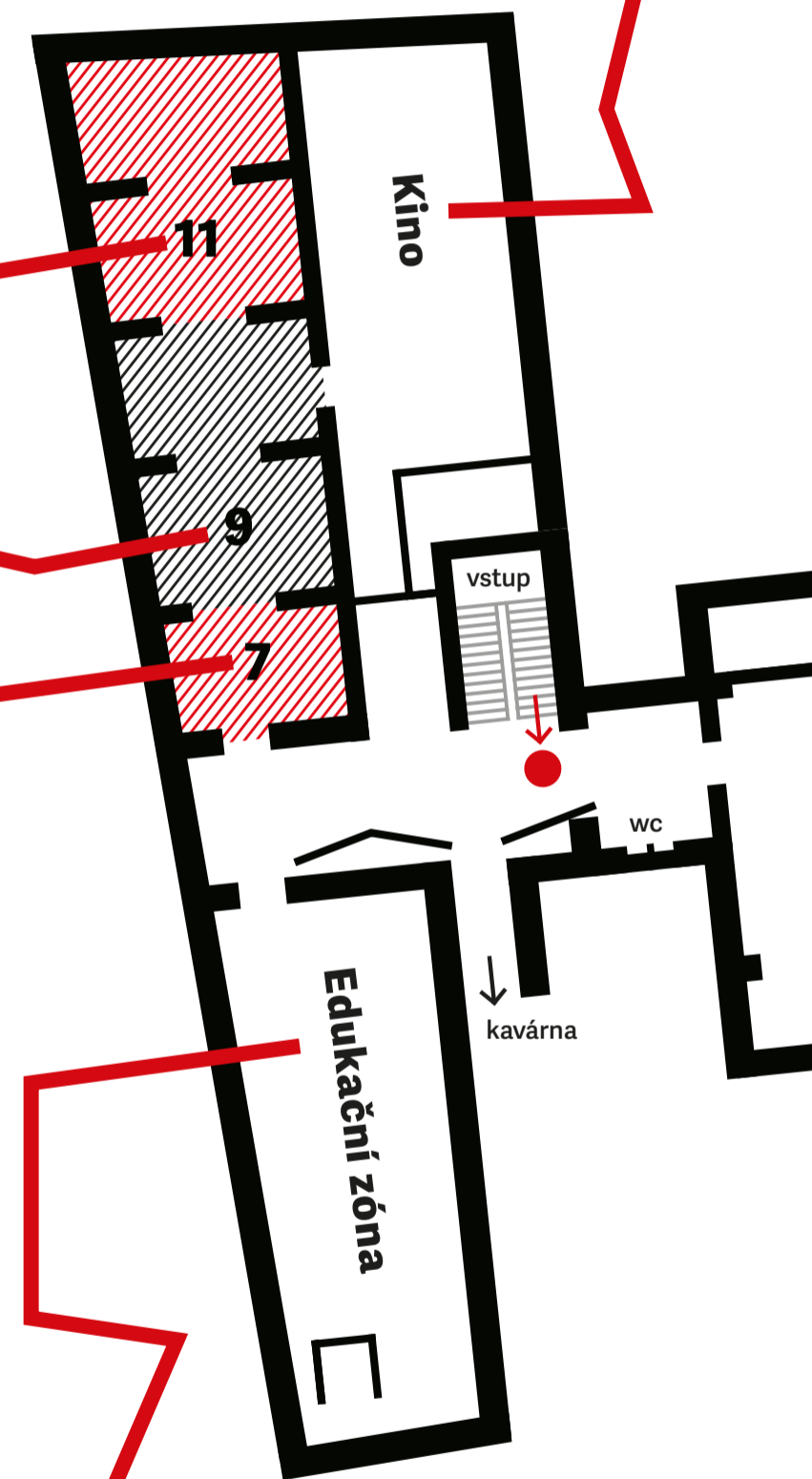

DAV 1, 1924–1925, návrh obálky
Mikuláš Galanda, Moravská zemská
knihovna v Brně

Kino

Besední sál se proměnil v kino. Návštěvníci se do něj dostanou přes část výstavy věnující se tehdejšímu filmu a těšit se mohou na ukázky z klasických snímků vzniklých v letech 1908–1928, které středoevropská avantgarda obdivovala a na něž reagovala, od grotesek po abstraktní snímky. Návštěvníci uvidí ukázky z filmů Charlieho Chaplina, Sergeje Ejzenštejna či Vikinga Eggelinga.

Edukační zóna

Je to vůbec poprvé, kdy se z výstavního prostoru Salonu stala jedna velká aktivní zóna, kterou má ve své gesci edukační oddělení Muzea umění Olomouc. Hlavním tématem zóny, která doplní výstavu *Rozložená doba 1908–1928. Avantgardy ve střední Evropě*, je komunikace a tomu odpovídá vše, co v ní návštěvník nalezne – například netradičně zpracovanou časovou osu, inspirovanou motivem fotografického alba. Seznámí se s velkými dějinnými událostmi let 1908 až 1928, ale také s osobními příběhy této doby. A menší návštěvníci si zde mohou například postavit část železniční trati, a tak oživit rozměrnou mapu střední Evropy.

Osamělé Já

V letech 1908–1910 probíhal v umění významný proces vnitřního sebezpytování a otevírání se. Nosným žánrem se stal autoportrét a portrét jako výraz do sebe zahleděných stavů, vyjevujících skryté stránky psychiky. Vzněty expresionismu a fauvismu vyjadřovaly pocity moderního člověka: osamění, egocentrismus, sexualitu a narcismus.

Bohumil Kubišta, Ödön Márffy, Tadeusz Langier, Eugen von Kahler, Kmetty János, Péter Dobrovics, Lajos Tihanyi, Victor Brauner

Lajos Tihanyi, *Vlastní podobizna*, 1914, Szépművészeti múzeum v Budapešti

Řád forem

Rok 1912 byl zásadní pro rozvoj kubismu a jeho rozšíření po mnoha městech střední Evropy. Rychle zastínil fauvismus a expresionismus. Z vývojového hlediska byl dobovými autory považován za poslední a nejdůležitější novinku, v jejichž intencích by se mělo tvořit. Střední Evropa byla pro přijetí kubismu připravena po umělecké i institucionální stránce.

János Kmetty, Tadeusz Makowski, Valéria Dénes, Emil Filla, Josef Čapek, Otto Gutfreund, Imre Szobotka, Antonín Procházka

Otto Gutfreund, *Kubistické poprsí (Hlava muže)*, 1913, Národní galerie v Praze

Člověk, město, stroj

Rychlá obnova moderního umění po roce 1918 probíhala ve znamení města a továrny. Průmyslová civilizace byla prožívána na úkor venkovského života. Doznávající expresionismus, kubismus a futurismus rychle odmítala mladší generace hlásící se především ke konstruktivismu. Předváleční zástupci moderního umění již byli považováni téměř za „klasičky“, jejichž další vývoj po roce 1918 zpochybňovali mladší autoři přicházející s ostrými proklamacemi o stavbě nového světa a nutností překonat všechny předválečné -ismy.

Lajos Tihanyi, Josef Čapek, János Schadl, Rafał Malczewski, Otakar Mrkvička, Mieczysław Sczuka, Erika Giovanna Klien, Marek Włodarski, Otto Gutfreund, Karel Čapek, Otakar Švec, František Kupka, Béla Uitz, Avgust Černigoj, Géza Schiller

Avgust Černigoj, *Kino Román*, 1926, Slovenski gledališki inštitut v Lublani

Lidé slunce

Protipól k pocitům odcizení přinášela představa vzniku nového člověka, ocitajícího se na prahu nadcházející obrody humanismu. Vycházela ze vztahu ke slunci jako odvěkému zdroji života a energie. Na jedné straně stál Nový Adam a Nová Eva z Čapkovy hry RUR, roboti s lidskými vlastnostmi, na straně druhé se nacházeli první lidé na pomyslném úsvitu dějin, zastupovaní tanečníci či souložící dvojicí muže a ženy. Umělecké dílo shrnovalo představy o novém založení světa.

Alois Bilek, János Mattis-Teutsch, Ivan Radović, Anton Jaszusch, August Zamoyski, Schadl János, Elisabeth Karlinsky, Erika Giovanna Klien, Marianne (My) Ullmann, Eugen Krón

Władysław Strzemiński, *Zátiší 3*, 1924, Muzeum Sztuki v Lodži

Analogie přírody

Na cestě k úplnému přijetí abstraktního výrazu stála překážka – napodobení přírody. Moderní umění ji mělo překročit, aby dospělo ke své čistotě. Velkým protihráčem nepředmětného umění se ale staly abstraktní plány syntetického kubismu, jejichž obrysové linie si stále udržovaly vztah s vnější realitou. Před moderním uměním se tak během dvacátých let otevřely tři cesty: syntetický kubismus představoval střední možnost mezi abstrakcí a surrealismem. Stal se z něj nakonec hlavní směr modernismu.

Władysław Strzemiński, Maria Nicz-Borowiak, Kazimierz Podsadecki, Toyen, Jindřich Štyrský, Josef Šíma

Eugen Krón, *Muž slunce IV*, 1927, Šarišská galerie v Prešově

Otevřený projekt

Po Říjnové revoluci v roce 1917 avantgarda svůj program vysloveně provazovala s komunistickými ideály a snahami o vybudování nového státního útvaru podle sovětského vzoru. Konstruktivismus se objevil ve všech středoevropských uměleckých střediscích jako obecně přijímaný jazyk levicového světónázoru. Abstraktní umění se tak po roce 1918 stalo díky konstruktivismu zdrojem budování nového světa.

Katarzyna Kobro, Władysław Strzemiński, Sándor Bortnyik, Stanisław Kubicki, Lajos Kassák, László Péri, Andor Weininger, Vytautas Kairiūkštis, František Kupka, František Foltýn, Miroslav Ponc, Herbert Ploberger, August Černigoj, Milko Bambič, Wacław Szpakowski

Vytautas Kairiūkštis, *Kompozice*, 1923, Lithuanian Art Museum, Vilnius

Očista

Protiváhu k autoportrétu představovalo znázornění ženských a mužských aktů ve volné přírodě, soustředěné v námětu koupání, jenž se výrazně prosadil ve středoevropském umění v letech 1909–1913. Jeho široký rozliv podnítil Paul Cézanne, jenž byl krátce po své smrti v roce 1906 jednoznačně prohlášen za „otce moderního malířství“.

Károly Kernstok, Ödön Márffy, Csaba Vilmos Perrott, Bohumil Kubišta, Emil Filla, Valéria Dénes

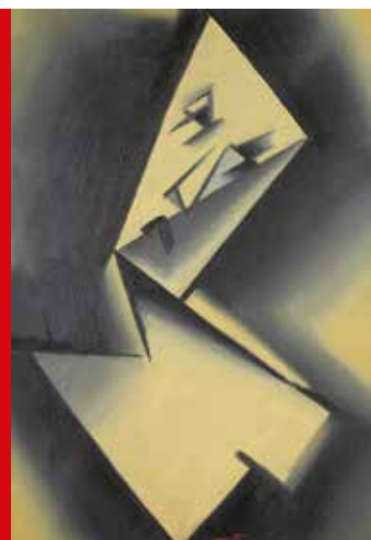

Károly Kernstok, *Chlapec opírající se o strom*, 1909, Szépművészeti múzeum v Budapešti

Osudové gravitace

Mezi bolestným znázorněním sama sebe a odosobněným znázorněním druhého v podobě aktu, se rozevírala oblast duše, jež do výtvarného umění vnesla zájem o narativní námět. Umělci byli silně přitahováni filosofy, zejména Arthurem Schopenhauerem a Friedrichem Nietzschem a psychologickými romány Fjodora Michajloviče Dostojevského či hrami Henrika Ibsena.

Bohumil Kubišta, Otto Gutfreund, Antonín Procházka, Csaba Vilmos Perrott, Max Oppenheimer, Emil Filla, János Kmetty, Otakar Kubín, Josef Čapek

Josef Čapek, *Úzkost*, 1915, Oblastní galerie v Liberci

Boje

Vypuknutí první světové války přerušilo umělecké spory o kubismus a přineslo podstatný předěl v osobních životech autorů, z nichž mnozí musejí narukovat. Přestože výtvarní umělci nasazení na frontě svou činnost nuceně utlumili, někteří z nich bezprostředně nebo jen s mírným odstupem kresebně zaznamenávali scény ze zákopů, výbuchy granátů, přenášení raněných.

Ludwig Heinrich Jungnickel, Marcel Janco, André Kertész, Béla Uitz, László Mednyánszky, László Moholy-Nagy, Artúr Lakatos, Stanisław Kubicki, Stanisław Ignacy Witkiewicz, Anton Jaszusch

Marcel Janco, *Peklo*, 1915, Muzeul de Artă Recentă v Bukurešti

ZROD SOUDOBÉHO STŘEDOEVPANANA

Historicko-umělecká konference s přesahy z 19. století až do současnosti

Nabitá zvucnými jmény, v nádherném prostředí Arcibiskupského zámku v Kroměříži, s bohatým doprovodným programem – taková byla ve stručnosti třídenní konference Zrod soudobého Středoevropana, která z různých úhlů zkoumala formování moderní občanské společnosti a její odraz ve výtvarném umění s přesahem do sociologie či politologie.

Téma zacílené na odborníky i širokou veřejnost přitáhlo mezi 19. a 21. zářím do kroměřížského zámku skutečnou elitu přednášejících – amerického historika Stevena Mansbacha, bývalého rakouského vicekancléře Erharda Buseka, komisaře Evropské komise pro vzdělávání a kulturu Tibora Navracisce, českého historika Miroslava Hrocha a mnoho dalších profesorů historie a historie umění. Bývalý český premiér Petra Pitharta sice nakonec nemohl přijet, ale jeho inspirativní projev si účastníci vyslechli díky videonahrávce.

„Podle ohlasů v průběhu i po skončení konference mohu zodpovědně prohlásit, že byla skutečně úspěšná. A neřikám to jen jako povinnou frázi,“ uvedl Michael Viktořík z pořádající katedry historie olomoucké Filozofické fakulty. „Slavnostní zahájení sledovalo ve Sněmovním sále kolem 150 lidí, v dalších dnech to bylo kolem sedmdesáti osmdesáti posluchačů, kteří – a to se mi hodně líbilo – po skončení přednášek i živě diskutovali.“

„Výročí Kroměřížského sněmu i sté výročí vzniku Československa je skvělou příležitostí k ohlédnutí se zpět za klíčovými obdobími moderních dějin. K pravdivému pohledu je však třeba se dívat daleko hlouběji do evropské historie, protože jen znalost rodinné anamnézy a rodové kultury pomáhá porozumět novorozenci a jeho výhledům.“

Jan Graubner arcibiskup olomoucký, metropolita moravský

Z dlouhého 19. století, kdy se rodil současný moderní občan, přesahovaly jednotlivé příspěvky až do zrodu republiky v roce 1918 a diskuse potom posouvaly různá témata až do současnosti a budoucnosti. „Hodně lidí zaujaly například úvahy Petra Pitharta, Stevena Mansbacha nebo Tibora Navracisce, které pak rozvíjeli v kontextu dané přednášky. Abych byl konkrétní, tak jedním z diskutovaných témat bylo, jaké měli umělci a samozřejmě i další lidé před nástupem totalitních režimů možnosti se setkávat a navzájem poznávat bez ohledu na hranice. Po pádu železné opony se svět opět otevřel, mladí lidé mají obrovské možnosti. Pocházejí z jednoho státu, jejich partner je z jiného státu, oba cestují a pracují po Evropě, v jiných světadílech a nakonec se usadí ve třetí zemi, kde založí rodinu. Padly bariéry politické i jazykové. To všichni považují za úžasné a pozitivní, ale část přednášejících i posluchačů pak uvažuje dál: Uvědomují si

mladí lidé, že mají tenhle benefit? Neztrácejí pouto ke své vlasti? Kdo je současný Středoevropan a jaký bude ten budoucí? Tohle je jen příklad, ale bylo zajímavé, jak často měla různá umělecko-historická témata přesah do současnosti,“ doplňuje Viktořík.

Kroměříž – jedno z míst, kde se zrodil moderní Středoevropan

Arcibiskupský zámek v Kroměříži nehostil konferenci náhodou – se zrodem Středoevropana toto místo úzce souvisí. V roce 1848 se zde totiž konalo první ústavodárné

„Evropský rok kulturní dědictví je příležitostí k otevřené debatě o společných hodnotách, které nás spojují a které nás posilují – a tato konference nám všem dala šanci k této debatě přispět. Je to naše příležitost, jak zdůraznit kulturní vlivy, které utvářely naše identity, jak znovu vykřesat pocit soudržnosti.“

Tibor Navracics evropský komisař pro vzdělání, kulturu, mládež a sport

shromáždění ve střední Evropě a jeho výsledkem měla být konstituce, která by vymezila vztah Říšského sněmu a panovníka. Přestože nastupující císař František Josef I. nechal kroměřížský sněm rozehnat, předznamenal postupné společenské změny.

„Díky tomu, že právě zde se před 170 lety odehrál říšský sněm, který přinesl konec feudálního systému v Rakousko-Uhersku, představuje Kroměříž velmi silný symbol hodnot, které nás spojují – svobody, demokracie, rovnosti a lidské důstojnosti,“ uvedl při slavnostním zahájení Tibor Navracics, evropský komisař pro vzdělání, kulturu, mládež a sport.

„Mezi zdi kroměřížské rezidence se ideově rozešly zdánlivě pevné feudální svazky, uložené v lenních registraturách Manského sálu, se vznikajícími články nové říšské ústavy, diskutované v pozdějším Sněmovním sále. Ač se konečná rozhodnutí, která předznamenala další směřování monarchie, v Kroměříži neodehrála, základy pro demokratizující změny zde položeny byly.“

Naděžda Goryczková generální ředitelka Národního památkového ústavu

Postupný vývoj vedl až ke vzniku samostatných států v prostoru střední Evropy a právě letos slaví většina z nich sto let své existence. Jejich národní sebeuvědomování však začalo mnohem dříve než v roce 1918. „Vznik státnosti byl důsledkem předchozích kulturních, sociálních a politických procesů, které probíhaly nejméně od první poloviny 19. století a byly jedním z hlavních faktorů utvářejících realitu, v níž žijeme i na počátku 21. století. Mám na mysli pozvolný zrod občanské společnosti a především formování či ‚vymýšlení‘ jednotlivých národních identit se všemi jejich atributy, k nimž patřily jazyk, vlastní dějiny, národní instituce, umění či národní mytologie,“ doplnil historik a rektor Univerzity Palackého Jaroslav Miller.

Pořádání konference se společně chopili Univerzita Palackého, Muzeum umění Olomouc, Národní památkový ústav a město Kroměříž. Její význam podtrhl předseda Evropského parlamentu Antonio Tajani, který nad ní převzal záštitu a účastníky pozdravil prostřednictvím telemostu. Součástí akce byly i dva koncerty zlínské Filharmonie Bohuslava Martinů. O

KONFERENCE ZROD SOUDOBÉHO STŘEDOEVPANANA

Arcibiskupský zámek Kroměříž, 19. – 21. 9. 2018

ZÁŠTITU UDĚLILI:

Antonio Tajani předseda Evropského parlamentu

Jan Graubner arcibiskup olomoucký, metropolita moravský

Antonín Staněk ministr kultury České republiky a primátor statutárního města Olomouce

Piotr Gliński ministr kultury a národního dědictví Polské republiky

Lubica Laššáková ministryně kultury Slovenské republiky

Péter Fekete státní tajemník pro kulturu Ministerstva lidských zdrojů Maďarska

Gernot Blümel spolkový ministr pro EU, umění, kulturu a média Rakouské republiky

Ladislav Okleštěk hejtman Olomouckého kraje

Jiří Čunek hejtman Zlínského kraje

Filmová přehlídka VARY(ACE)

Očista i Osamělé já objektivem amatérských filmařů

Petr Zelenka

Nejhranější český dramatik, scenárista a režisér. Mezi jeho úspěšné filmy patří například: *Příběhy obyčejného šílenství*, *Knoflíkáři*, *Rok dábla*, *Karamazovi*, *Ztraceni v Mnichově*. Natočil i dva TV seriály: *Terapie* a *Dabing Street*.

Jan Malíř

Patří mezi naše nejlepší filmové kameramany. Za kamerou stál u slavných českých filmů jako *Faunovo velmi pozdní odpoledne*, *Sašek a královna*, *Tankový prapor*, *Šakalí léta*.

Musíme si pomáhat, *Horem pádem*, *Odcházení* či dokument *Marcela*.

Petra Špalková

Divadelní a filmová herečka, od roku 2006 členka činohry Národního divadla. Hrál v devatenácti filmech, namátkou *Šakalí léta*, *Kolja*, *Šeptej*, *Sluneční stát*, *Po strništi bos*. Zazářila také ve snímku *Bába z ledu*, za který získala svou druhou sošku Českého lva.

Jan Dolanský

Herec, stálý člen činohry Národního divadla a také dabér. Svůj hlas propůjčil např. Bilbovi Pytlíkovi v trilogii *Hobit* nebo třeba Philipu J. Fryovi v seriálu *Futurama*. Dodnes hrál v jednačtyřiceti filmech a seriálech. Mezi nejznámější patří *Perníková věž*, *Sametoví vrazi*, *Líbáš jako bůh*, *Expozitura*, *Rapl*.

Co spojuje režiséra Petra Zelenku, kameramana Jana Malíře, hudebního skladatele Jana P. Muchowa, lektorku Lenku Trantírkovou, výtvarnici Vendulu Chalánkovou a herce Petru Špalkovou, Jana Dolanského, Tatianu Vilhelmovou, Miroslava Krobota, Barboru Polákovou a Pavla Liška? Projekt Muzea umění Olomouc – filmová přehlídka VARY(ACE), která je jedním ze stěžejních doprovodných programů výstavy *Rozložená doba 1908–1928*.

„Projekt je určený amatérským filmařům, kteří už ale mají nějakou praxi a také své štáby. Do konkurzu se museli přihlásit s už připravenými scénáři. Ty jsme prošli společně s režisérem a scenáristou Petrem Zelenkou a pak jsme vybrali tři vítězné týmy, jež se VARY(ACE) zúčastní,“ říká David Hrbek, jeden ze tří autorů nápadu na filmovou přehlídku.

„Celé jsme to vymysleli ještě s muzejními kolegy Petrem Votočkem a Lenkou Trantírkovou,“ zdůrazňuje.

Úkolem každého týmu bude natočit jeden krátkometrážní, třeminutový hraný film na jedno z dvou daných témat – *Očista* a *Osamělé já*. Obě navazují na výstavu *Rozložená doba 1908–1928* a vybíral je přímo Petr Zelenka.

„K natáčení bude vždy k dispozici dvojice profesionálních herců, a to navíc pod patronací režiséra a scenáristy Petra Zelenky, který bude mít supervizi jak nad scénáři, tak u střihu,“ dodává Hrbek.

Amatérským kameramanům pak bude v průběhu natáčení pomáhat několikrát osobný držitel Českého lva, kameraman Jan Malíř. Na hudební složku již hotových filmů bude dohlížet hudební producent a skladatel filmové hudby Jan P. Muchow.

Kromě toho vzniknou pod vedením lektorky Muzea umění Lenky Trantírkové během jedné tvůrčí dílny pro děti i animované filmy na dané téma. Všechny nově vzniklé snímky, animované i hrané, se v premiéře promítnou v sále Divadla hudby na závěrečném slavnostním večeru 27. ledna 2019, jímž bude stylově zakončen nejen celý projekt, ale i samotná výstava *Rozložená doba 1908–1928* / *Avantgardy ve střední Evropě*.

Pavel Liška

Ve filmu debutoval herec Pavel Liška hned hlavní rolí Františka ve snímku *Návrat idiota* režiséra Saši Gedeona. Poté natočil celou řadu

filmů a televizních inscenací: *Divoké včely*, *Venkovský učitel*, *Pupendo*, *Horem pádem*, *Nuda v Brně*, *Polský film*, *Účastníci zájezdu* a další.

Jan P. Muchow

Hudební skladatel, vyhledávaný producent, příležitostný herec, člen skupiny Ecstasy of St. Theresa a Umakart. Je autorem hudby ke všem filmům režiséra Davida Ondříčka a k více než třicítce dalších. Namátkou: *Jedna ruka netleská*, *Samotáři*, *Tátova volha*, *Ženy v pokušení*, *Teorie tygra* nebo *Ve stínu*.

Lenka Trantírková

Lektorka edukačního oddělení Muzea umění Olomouc. Setká se s ní však i ve Studiu Experiment, Domě dětí

a mládeže v Olomouci a příležitostně vede také kreativní dílny v Divadle na cucky v rámci cyklu *Malí a na cucky*. Působila jako dobrovolnice v Institutu pro nová média v Rostocku při pořádání filmového festivalu a různých workshopů.

Vendula Chalánková

Výtvarnice a konceptuální umělkyně, která vyrábí brože, výšivky a hračky pod značkou *Zvrhlý vkus*, je také autorkou komiksů, knížek pro děti a podílela se na grafické a výtvarné úpravě bookletů pro Kühnův dětský sbor.

Univerzita Palackého v Olomouci

Spolufinancováno z programu Evropské unie Kreativní Evropa

Tatiana Vilhelmová

Česká herečka známá z celé řady filmů, seriálů a klipů, je vyhledávaná i jako dabérka. Poprvé na sebe upozornila v seriálu *Prima sezóna*. Hrál třeba ve filmech *Indiánské léto*, *Šeptej*, *Návrat idiota*, *Divoké včely*, *Vratné lahve*, *Medvěd*, *Kajíněk*, *Díra u Hanušovic*, *Domácí péče*, *Teorie Tygra* či *Bába z ledu*.

Barbora Poláková

Televizní a filmová herečka, zpěvačka a textařka. Známou se stala účinkováním v politické satirě *Blondatá bestie*. S Davidem Kollerem nazpívala protest song *Sami (Jsme v prdeli)*. Dosud vydala dvě alba. Z herecké filmografie lze zmínit snímky *Kráska v nesnázi*, *František je děvkař*, *Láska je láska* nebo *Kvarteto*.

Miroslav Krobot

Divadelní a filmový herec, režisér, scenárista, dramatik a pedagog, zakladatel nové éry Dejvického divadla. Jako herec jej „objevil“ režisér

MUZEUM UMĚNÍ OLOMOUC V CENTRU (KREATIVNÍ) EVROPY

Úspěch v konkurenci čtyř set třiceti evropských projektů si připsalo Muzeum umění Olomouc, respektive jeho společný projekt s Galerií města Bratislavy, Mezinárodním kulturním centrem v Krakově a Janus Pannonius Muzeem v Pécsi – *ArtCoMe: Art & Contemporary Me. Umělecké dílo jako médium utvářející evropskou identitu*. Projekt, který uspěl v dotačním programu Kreativní Evropa – Kultura, se zaměřuje na silnou a jedinečnou zkušenost jednotlivce s uměleckými díly. Zahrnuje řadu doprovodných a edukačních programů k výstavě *Rozložená doba 1908–1928* a k vědecké konferenci *Zrod soudobého Středoevropana*.

„To, že se nám podařilo porotu zaujmout, je pro nás velkou motivací. V minulých letech totiž nebyly české projekty příliš úspěšné. Například letos uspělo v Kategorii 1. Projekty menšího rozsahu pouze 84 žadatelů, z toho jen tři čeští,“ upozorňuje manažerka projektu Eva Jurečková.

Spolufinancováno z programu Evropské unie Kreativní Evropa

ArtCoMe propojí středoškolské studenty čtyř partnerských měst

Jak se vyvíjely a měnily pohledy Čechů, Slováků, Poláků či Maďarů na posledních deset let Rakouska-Uherska a na první desetiletí jeho tzv. nástupnických států? Jakou roli hrálo v těchto historických událostech umění? A jak tuto dobu i její umění vnímají (nejen) mladí lidé dnes?

To je cílem projektu *ArtCoMe*, při němž se setkají středoškoláci z Olomouce, Bratislavy, Krakova a Pécsu. „Mezinárodní vzdělávací program vznikl s cílem nastartovat mezikulturní dialog o sdíleném kulturním dědictví v Evropě mezi studenty, odborníky a laickou veřejností jako rovnocennými partnery,“ uvádí koordinátorka projektu Jana Macháčková. „Jádro programu tvoří čtyři studentská setkání, která se uskuteční v rozmezí let 2018–2020 v návaznosti na putovní výstavu *Rozložená doba 1908–1928* / *Avantgardy ve střední Evropě*, kterou pořádá Muzeum umění Olomouc ve spolupráci s Galerií města Bratislavy, Mezinárodním centrem kultury Krakov a Muzeem Janus Pannonius v Pécsi.“

V přímém propojení s výstavou vychází program z časového rámce 1908–1928 tak, aby účastníci hledali za historickými

událostmi individuální příběhy. „Naším hlavním cílem je vést studenty ke kritické práci s nejrůznějšími zdroji informací a směřovat je k osobní interpretaci vybraného tématu. V průběhu programu získají nejen přímou zkušenost s výzkumem, ale především si vyzkouší získané informace kreativně zpracovat a naučí se také prezentovat výsledky své práce široké veřejnosti,“ vysvětluje lektorka Terezie Čermáková, autorka koncepce vzdělávacího programu.

Na uskutečnění rozsáhlého projektu se podílejí edukační oddělení všech čtyř partnerských institucí, jako první se role hostitele ujme olomoucké Muzeum umění. „První setkání se konalo už na konci září, kdy jsme přivítali v prostorách Arcibiskupského zámku v Kroměříži pedagogy ze zapojených škol. V listopadu se uskuteční v Olomouci první setkání vybraných skupin studentů,“ doplnila Čermáková. V roce 2019 studenti zavítají do Krakova i Bratislavy a v roce 2020 poznají Pécs, kde celý projekt také vyvrcholí.

Odborná i laická veřejnost může práci studentů v průběhu celého projektu sledovat „živě“ přes sociální sítě a YouTube.

Doprovodný program k výstavě *Rozlomená doba 1908–1928*

ATELIÉRY PRO RODINY S DĚTMI

Co umění umí | Barevné ladění

WORKSHOP PRO DĚTI OD 2 DO 6 LET V DOPROVODU DOSPĚLÉ OSOBY
 ÚT | 2. 10. | 10.00 A 16.00 HODIN | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ
 DĚTI VSTUPNÉ 20 Kč | DOPROVOD VSTUP VOLNÝ
 Jakou mají barvy náladu? Nejen to nás bude zajímat na workshopu věnovaném významu barev a zobrazení emocí. Emoce budeme nejen objevovat v dílech velkých umělců, ale čeká nás také tvořivá dílna plná rozmanitých nálad.

Délka programu: 60 minut | Rezervace nutná:
 Terezie Čermáková | cermakova@muo.cz | 585 514 299

Co umění umí | Člověk-stroj

WORKSHOP PRO DĚTI OD 2 DO 6 LET V DOPROVODU DOSPĚLÉ OSOBY
 ÚT | 6. 11. | 10.00 A 16.00 HODIN | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ |
 DĚTI VSTUPNÉ 20 Kč | DOPROVOD VSTUP VOLNÝ
 Člověk, loutka, stroj – nové pojetí člověka moderní doby a mechanizace lidské figury pronikala do tvorby řady umělců po roce 1918. Těmito přístupy bude inspirován i náš workshop, na kterém si prozradíme, kde se vzalo slovo robot, a děti si navrhnu vlastní mechanickou figurku.

Délka programu: 60 minut | Rezervace nutná:
 Terezie Čermáková | cermakova@muo.cz | 585 514 299

Ateliér 6+ | Umění všedního života

WORKSHOP PRO DĚTI OD 6 LET V DOPROVODU DOSPĚLÉ OSOBY
 ÚT | 27. 11. | 16.00 HODIN | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ
 DĚTI VSTUPNÉ 20 Kč | DOPROVOD VSTUP VOLNÝ
 Umění se neskrývá pouze v monumentálních obrazech a sochách, ale také v „obyčejných“ věcech, které obklopují náš každodenní život. Společně navštívíme výstavu *Rozlomená doba* a zkusíme poodhalit, co znamená pojem užité umění. A jaké to je, vytvořit například obálku své oblíbené knihy, si děti vyzkouší na vlastní kůži v našem ateliéru.

Délka programu: 90 minut | Rezervace nutná:
 Terezie Čermáková | cermakova@muo.cz | 585 514 299

Za oponou se otevírá svět

WORKSHOP PRO RODINY S DĚTMI OD 7 LET
 NE | 2. 12. | 14.00 – 16.00 HODIN | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ
 DĚTI VSTUPNÉ 20 Kč | DOPROVOD VSTUP VOLNÝ
 Časoprostor vznikající za oponou je zcela v režii scénografa. Kdo to je? Přijďte se stát na chvíli tvůrcem scény k příběhu, posvítit na kulisy nebo vytvořit loutky. Výtvarně dramatické odpoledne inspirované scénografickými návrhy z výstavy *Rozlomená doba* bude zajímavou hrou pro malé i velké.

Délka programu: 120 minut | Rezervace nutná:
 Michaela Johnová Čapková | johncapkova@muo.cz | 585 514 298

Ateliér 6+ | V hlavní roli stíny

WORKSHOP PRO DĚTI OD 6 LET V DOPROVODU DOSPĚLÉ OSOBY
 ÚT | 18. 12. | 16.00 HODIN | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ
 DĚTI VSTUPNÉ 20 Kč | DOPROVOD VSTUP VOLNÝ
 Světlo, transparentnost, odraz a stín jsou výraznými tématy avantgardních fotografií českého umělce Jaromíra Funkeho, který se tentokrát stane inspirací našeho výtvarného tvoření. Děti se mohou těšit na workshop plný chytání světla, zkoumání různých materiálů a stínů.

Délka programu: 90 minut | Rezervace nutná:
 Terezie Čermáková | cermakova@muo.cz | 585 514 299

Co umění umí | Azurová zima

WORKSHOP PRO DĚTI OD 2 DO 6 LET V DOPROVODU DOSPĚLÉ OSOBY
 ÚT | 8. 1. | 10.00 A 16.00 HODIN | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ
 DĚTI VSTUPNÉ 20 Kč | DOPROVOD VSTUP VOLNÝ
 Lednový workshop Co umění umí se ponese v zimní náladě. Společně s dětmi si budeme povídat o teplých a studených barvách a vytvoříme obrazy zimní krajiny, inspirované dílem *Variace* na Azurový prostor českého malíře Františka Kupky.

Délka programu: 60 minut | Rezervace nutná:
 Terezie Čermáková | cermakova@muo.cz | 585 514 299

GALERIJNÍ ANIMACE

2. 10. 2018 – 25. 1. 2019 | MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ TROJLODÍ, KABINET, SALON | DĚTI VSTUPNÉ 20 Kč DOPROVOD VSTUP VOLNÝ
 Během programů galerijních animací se žáci pod vedením muzejních lektorů zaměří na vybraná témata výstavy *Rozlomená doba 1908–1928*. Lektori studenti zapojí nejen mluveným slovem, ale rovněž aktivně prostřednictvím výtvarných, hudebních i dramatických etud. V návaznosti na RVP pro daný vzdělávací stupeň rozvíjí galerijní animace klíčové kompetence studentů a podporují jejich rozvoj jak v oblasti vědomostní, tak především formou konkrétního prožitku. Programy je možné navštívit po předchozí objednávce od pondělí do pátku, začátek nejdříve v 10 hodin.

Barevné variace

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO POSLEDNÍ DVA ROČNÍKY MŠ A 1. ROČNÍK ZŠ
 Délka programu: 60 minut | Lektorky: Terezie Čermáková 585 514 299 | cermakova@muo.cz | Hana Lamatová 585 514 174 lamatova@muo.cz

Bylo nebylo, vypráví bratři Čapkové

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 2. AŽ 5. ROČNÍK ZŠ
 Délka programu: 90 minut | Lektorky: Terezie Čermáková 585 514 299 | cermakova@muo.cz | Hana Lamatová 585 514 174 lamatova@muo.cz

Jak by se ti žilo před sto lety?

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 2. STUPEŇ ZŠ A ŠŠ
 Délka programu: 90 minut | Lektorky: Terezie Čermáková 585 514 299 | cermakova@muo.cz | Hana Lamatová 585 514 174 lamatova@muo.cz

Ztracení ve městě

ANIMAČNÍ PROGRAM PRO 2. STUPEŇ ZŠ A ŠŠ
 Délka programu: 90 minut
 Lektor: David Hrbek | 585 514 213 | hrбек@muo.cz

Co si budem povídat?

ZKRACENÁ KOMENTOVANÁ PROHLÍDKA KOMBINOVANÁ S PRVKY ANIMAČNÍHO PROGRAMU PRO SENIORY
 ÚT | 2. 10. | 6. 11. | 4. 12. 2018 | 8. 1. 2019 | 11.00 HODIN
 MUZEUM MODERNÍHO UMĚNÍ | TROJLODÍ, KABINET, SALON
 VSTUPNÉ 20 Kč
 Délka programu: 60 minut | Lektor: David Hrbek | 585 514 213 hrбек@muo.cz

ODBOBNÉ PŘEDNÁŠKY

György Várkonyi University of Pécs – Institute of Fine Arts Petar Dobrović, maďarská a srbská avantgarda

ČT | 4. 10. | 16.45 – 18.15 HODIN | KATEDRA DĚJIN UMĚNÍ UP
 LECTORIUM MEDIUM | VSTUP VOLNÝ
 Profesor pécské univerzity představí jednu z osobností avantgardního umění v jihovýchodní Evropě, místního rodáka, aktivistu a malíře stojícího v centru srbského moderního umění.
 Přednáška bude v němčině se simultánním překladem

Monika Rydiger Międzynarodowe centrum kultury, Kraków Miasto, prostor, dynamika a polská avantgarda

ČT | 25. 10. | 16.45 – 18.15 HODIN | KATEDRA DĚJIN UMĚNÍ UP
 LECTORIUM MEDIUM | VSTUP VOLNÝ
 Monika Rydiger se zaměří na fenomén města jako přírodního prostředí hlavních aktérů nastupujících avantgard, jmenovitě Lászlo Moholy-Nagy, Mieczysława Szczuk, Georga Grosze, Paula Citroena, Franze Langa či Karla Teigeho. Opírá se přitom o teoretickou úvahu Tadeuše Peipera, shrnutou v článku *Miasto. Masa. Maszyna* (Město. Masa. Stroj), který vyšel v roce 1922 v druhém čísle slavného polského časopisu *Zwrotnica* (Výhybka).
 Přednáška bude v angličtině se simultánním překladem

Steffen Eigl historik umění, Berlín Berlín jako kulturní centrum středoevropských avantgard

ČT | 15. 11. | 16.45 – 18.15 HODIN | KATEDRA DĚJIN UMĚNÍ UP
 LECTORIUM MEDIUM | VSTUP VOLNÝ
 „Berlín je hlavní město Spojených států Evropy. [...] Ale chyběl mu právě ty Spojené státy Evropy, a měly by být co nejrychleji založeny. Nejen kvůli Berlínu. Kvůli Evropě.“ Napsal v roce 1923 Herwarth Walden v editorské úvaze časopisu *Der Sturm*. Berlín jako středobod politických a kulturních sil prvních desetiletí dvacátého století představí Steffen Eigl.
 Přednáška bude v němčině simultánním překladem

Zofia Kiss-Széman Galéria města Bratislavy Fenomén „košické moderny“ a slovenské meziválečné umění

ST | 28. 11. | 15.00 – 16.30 HODIN | KATEDRA DĚJIN UMĚNÍ UP
 AUDITORIUM MAXIMUM | VSTUP VOLNÝ
 Po vzniku samostatného Československa se Košice staly jedním z center středoevropského moderního umění – mimo jiné proto, že zde díky řediteli Východoslovenského muzea Josefu Polákovi našla dočasně útočiště řada avantgardních umělců. V roce 1921 zde také vznikla Krónova škola grafiky a kresby (1921–1928), na níž jako přednášející působil mj. Lajos Kassák, László Moholy-Nagy či Béla Bartók. Do kontextu tzv. košické moderny patří z domácích autorů Anton Jaszusch a Konštantín Bauer, k jejímu etablování přispěli Vilmos Perrott-Csaba, Béla Uitz, Károly Kernstok, János Kmetty, Géza Schiller, Sándor Bortnyik, František Foltýn ad.

Jiří Trávníček Ústav pro českou literaturu, AV ČR „Tak nám zabili střední Evropu...“ K historii jednoho pojmu

ČT | 17. 1. | 17.30 – 19.00 HODIN | AMO | MOZARTEUM
 VSTUP VOLNÝ – PŘEDNÁŠKA SE KONÁ POD ZÁŠTITOU CEAD
 Střední Evropa je pojmem více než tekutým. Přednáška profesora Jiřího Trávníčka se bude věnovat jeho literárnímu etablování zejména v první polovině dvacátého století. Naváže tak na příspěvek, který tématu věnoval před dvěma lety v rámci konference CEAD profesor Peter Zajac.

DOPROVODNÁ VÝSTAVA

David Vávra | Okna kaváren

ÚT | 9. 10. | 10.00 HODIN | CAFÉ 87 | VSTUP VOLNÝ
 Doprovodná expozice k výstavnímu projektu *Rozlomená doba* představuje soubor kreseb a skic architekta a herce Davida Vávry, jež autor pořídil v průběhu několika let na svých cestách po evropských a mimoevropských kavárnách. David Vávra si rád na svých cestách sedá právě do kaváren, většinou hned vytáhne skicář a často tak během hodiny vznikne hotové dílo. Autor představí také kavárenský porcelánový servis zhotovený podle jeho vlastního návrhu. Expozice bude zpřístupněna v úterý 9. 10. od 10.00 hodin. Termín derisáže za účasti autora bude upřesněn.

ANEŽKA ŠIMKOVÁ

„Je štěstím, když se potká práce s radostí“

Anežka Šimková (Otlíková) *1946 v Chuchelné

Autorka a především editorka odborných publikací, kurátorka a dlouholetá pracovnice Muzea umění Olomouc, která je aktuálně koordinátorkou největšího projektu v historii MUO – mezinárodní výstavy *Rozlomená doba 1908–1928*.

STANISLAV MENŠÍK

Marnotratný milovník barev ze Svatého Kopečka

Už v devatenácti letech se rozhodl žít malováním, i když se vyučil obchodním příručím a neměl žádné umělecké vzdělání. Bylo to o to těžší, že mu v té době zemřel otec a rodina nebyla příliš majetná. I přes složité začátky se rodákovi ze Svatého Kopečka Stanislavu Menšíkovi jeho sen splnil. Díla českého Rouaulta, jak se mu někdy přezdívá, představí od 25. října návštěvníkům Arcidiecézního muzeu v Olomouci.

„To, že je Menšík někdy označován jako český Rouault, může být dvojnásobné. Na jedné straně je to samozřejmě pochvala. Na druhou stranu by významná část jeho díla nemusela být považována – právě s ohledem na francouzského malíře – za příliš originální,“ vysvětluje spoluautor výstavy Jan Andres s tím, že výstavou by chtěl spolu se svým synem Janem Andrese mimo jiné dokázat, že u Menšíka jde v důležité etapě jeho uměleckého vývoje o dosti svérázná a originální pojetí „rouaultismu“.

„Touto výstavou i katalogem, který ji doprovází, chceme Stanislavu Menšíkovi splatit pomyslný dluh a dostat jej více do povědomí nejen olomouckého publika. Zároveň bychom si také přáli doplnit informace o českém duchovním umění ve 30. až 60. letech minulého století,“ dodává Andres starší.

Stanislav Menšík, Dvě ženy odpočívající pod stromem, 1947

Oba muži se dílem malíře ze Svatého Kopečka zabývají téměř deset let a výstava s katalogem bude v tomto ohledu vyvrcholením jejich práce. „Ani já, ani syn nejsem profesionálními kunsthistoriky. Já jsem profesorem a dosluhujícím vedoucím Katedry matematické analýzy a aplikací matematiky na Přírodovědecké fakultě, syn zase působí na Katedře historie olomoucké Filozofické fakulty. Menšík je zajímavým a příjemným obohacením našich profesních aktivit. Za ta léta se nám podařilo identifikovat přes tisíc jeho děl a soupis výstav máme snad kompletní,“ usmívá se Jan Andres starší s tím, že se návštěvníci výstavy mohou těšit na šedesát pečlivě vybraných obrazů.

Chudý rodák ze Svatého Kopečka u Alfonse Muchy

Stanislav Menšík se narodil v roce 1912 do nepříliš majetné rodiny, která vlastnila malý obchod se smíšeným zbožím. V devatenácti letech, po smrti svého otce, se rozhodl pro dráhu svobodného umělce. Tvořil, ale moc nevzdělával, a tak jej zpočátku hmotně podporovala zejména sestra.

„První obraz prodal svému kamarádovi za pět set korun. Získané peníze pak údajně dal nějakému žebrákovi. Toto romantické gesto jej dosti charakterizuje. Finančně na tom nebyl nikdy moc dobře. Větší komerční

Portrét S.M., foto Karel Kašparík, 1945, připsáno

Stanislav Menšík

malíř, kreslíř, grafik, ilustrátor
* 9. listopadu 1912, Svatý Kopeček
† 16. června 1970, Olomouc

Vyučil se obchodním příručím u příbuzných v Olomouci. Po smrti svého otce se v roce 1931 stává svobodným umělcem. Maloval bezmála 40 let. Výsledkem je kolem 500 maleb, 1 500 kreseb, 30 grafik, 10 ex libris, 20 ilustrovaných knih a bibliofilii. Své dílo prezentoval na zhruba 70 výstavách. Jeho obrazy jsou kromě soukromých sbírek v ČR a zahraničí zastoupeny zejména v majetku Muzea umění Olomouc, Moravské galerie v Brně a Krajské galerie výtvarného umění ve Zlíně. Téměř celý život strávil na Svatém Kopečku. Od roku 1945 také pravidelně pobýval na své chalupě v Ludvíkově u Vrby v Jeseníkách. Po Stanislavu Menšíkovi je pojmenována ulice na Svatém Kopečku.

úspěch přinesla až jeho první samostatná výstava v Brně roku 1944, kdy prodal všechny vystavované práce,“ prozrazuje Jan Andres st.

Svatokopecký rodák byl malířský samouk. Ačkoliv používal titul akademický malíř, nikdy žádného akademického vzdělání nedosáhl. „Snažil se dostat do Muchova i Bílkova ateliéru, ale to se mu nepovedlo. Nicméně, zásluhou v té době známé aktivistky Pavly Moudré, absolvoval alespoň formou konzultací školení u Muchy, kterého pak vždy uváděl jako svého učitele. Potom také začal neprávem používat titul akademický malíř,“ vysvětluje autor výstavy.

Mezi léty 1933 a 1935 dojezdil Menšík do Prahy za Muchou, který dokončil práci na vitráži v jedné z kaplí chrámu sv. Víta. Andres míní, že toto iniciační zasvěcení muselo na začínajícího umělce výrazně zapůsobit. „Menšík sám to však – kromě Muchovy patronace – nikdy zvlášt nezdůrazňoval. ‚Vitrážový‘ styl, s nímž se poprvé setkal právě u Muchy a který si poté potvrdil u Rouaulta, lze však podle nás v jeho tvorbě dohledat.“

Akademické týdny na Svatém Kopečku

Důležitou roli sehrály v Menšíkově životě také tzv. Akademické týdny, které probíhaly na Svatém Kopečku v režii dominikánů v letech 1936 až 1940. Tam od roku 1938 vystavoval a podílel se na nich i jako kurátor. Seznámil se zde s řadou křesťansky orientovaných umělců, jako byl teolog Metoděj Habáň, spisovatelé Jan Zahradníček, Jan Čep, Jakub Deml či malíři Rudolf Michalík a Václav Boštík.

Duchovní tematika se v Menšíkově díle také neustále opakuje. V počátcích tvorby maloval většinou krajinky, především z okolí Svatého Kopečka, ale od roku 1937 se už

Stanislav Menšík, Ježíš v Getsemanské zahradě, 1943

výrazně objevují religiozní, biblické náměty. „Osobně považujeme za vrchol v jeho tvorbě poněkud paradoxně válečné roky, zejména 1942 a 1943, možná i 1944. Největší část prací na výstavě v Arcidiecézním muzeu bude právě z tohoto období,“ doplňuje Andres.

Gestapo a vězení

Pro Stanislava Menšíka přitom nebyla válečná léta vůbec jednoduchá. Hned dvakrát padl do rukou gestapa a skončil ve vězení.

Poprvé z toho ještě vyvázl bez vážnějších následků. Podruhé se dostal do svízelnější situace. Po propuštění jej sledovala

Stanislav Menšík, Ze Sv. Kopečka, 1950

policie, což byl důvod, proč se přestěhoval na radu přátel na Brněnsko. Azyl mu poskytla rodina obchodníka s kořením a mecenáše umění Bohumila Braunera. Tam se také seznámil s Jindřichem Svobodou, známým uměleckým knihářem, který pak podle Menšíkových návrhů vytvořil knižní vazby několika římských kancionálů a svatováclavského misálu. „Pro Menšíka byla rovněž důležitá pozdější olomoucká spolupráce se známým architektem Lubomírem Šlapeťou, se kterým upravoval prostory několika olomouckých obchodů. Velmi zajímavý asamblážový triptych s názvem *Stopa mého života* vytvořil Menšík pro prodejnu obuvi v olomoucké Riegrově ulici, což lze v jistém smyslu vnímat i jako pomyslný vrchol jeho abstraktní tvorby,“ připomíná Andres.

Poválečné Jeseníky

Po válce koupil Stanislav Menšík zchátralou chalupu v Ludvíkově v Jeseníkách a tam si také zřídil ateliér. Svou dosavadní tvorbu rozšířil o náměty z jesenícké přírody.

„Pro něj to byl azyl v reakci na deformace 50. let. Lze to vnímat podobně jako Fillovy obrazy Českého středohoří, tedy i jako možný ideově nekonfliktní únik,“ vysvětluje autor výstavy. „Přestože Menšíkovo poválečné dílo kolísalo originalitou i kvalitou, jsou některé polohy velmi zajímavé a mimořádně působivé, na což chceme také poukázat. Do značné míry předběhl českou scénu, co se například týče tzv. bruselského stylu.“

V roce 1951 se podruhé oženil a jeho nová manželka si do značné míry vzala na starost prodej jeho děl. „Tak se začaly Menšíkovy obrazy objevovat v restauracích, čekárně vlakového nádraží a podobně. Bohužel to lze částečně vnímat až jako nepatřičnou nadprodukcí, což mu s odstupem času trochu uškodilo,“ dodává Andres. O

Otec a syn Andresovi

Autory výstavy i katalogu jsou Jan Andres st. a jeho syn Jan Andres ml. Ačkoliv nejsou historiky umění, ale pracují na Univerzitě Palackého v jiných oborech, věnují se tématu života a díla Stanislava Menšíka už deset let.

„V roce 2000 jsme se přestěhovali na Svatý Kopeček do ulice, která vede kolmo na současnou Menšíkovu ulici – tehdy sehnal svou roli i lokální patriotismus. Ovšem já jsem se už jako gymnazista stýkal s největším znalcem Menšíkova díla, jeho blízkým přítelem, samotiškým překladatelem a básníkem Ottou Františkem Bablerem,“ popisuje Jan Andres starší kořeny svého zájmu o svatokopeckého malíře.

Další klíčovou osobností byl olomoucký výtvarník Miroslav Schneider starší. „S ním jsem už od roku 2004 často o Menšíkovi hovořil. Mohli jsme přitom navázat na podobnou aktivitu dalšího Menšíkova přítele, lékaře Antonína Kolka. Svou roli sehrála také výrazná podpora emeritního ředitele Muzea umění Olomouc Pavla Zatloukala,“ dodává.

Tak se zrodil plán na výstavu, která začne 25. října 2018 v Arcidiecézním muzeu Olomouc.

Georges Rouault

* 27. května 1871, Paříž
† 13. února 1958, Paříž

Francouzský malíř a grafik, který je považován za nejvýraznějšího představitele duchovně orientovaného moderního výtvarného umění.

HORTUS MAGICUS

připomněl krásu barokních slavností i Mozartovy hudby

V duchu hudby Wolfganga Amadea Mozarta se nesl pátý ročník kroměřížského festivalu barokní kultury *Hortus Magicus*, který v srpnu vrátil kroměřížskou Květnou zahradu o čtyři století zpět časem. Období vrcholného baroka přiblížily návštěvníkům dobové kostýmy, ohňostroje a především divadelní a operní představení. Mezi vrcholy festivalu

patřila opera *Apollo et Hyacinthus* z pera Mozarta, v podání Ensemble Damian. Jednoho z nejslavnějších skladatelů světa připomnělo i nedělní představení *Czech Ensemble Baroque – Tůma a Mozart*. Na své si přišli i milovníci květin, protože spojení festivalu s výstavou Floria přivedlo do Květné zahrady ty nejlepší české floristy.

Baroko v Květné zahradě oživila půjčovna kostýmů. Prostory, které vznikly v době vlády Leopolda I. totiž po čtyřech stech letech znovu zaplnili lidé v typických barokních oděvech.

K tradičním vrcholům festivalu *Hortus Magicus* patří barokní ohňostroje a ani letos tomu nebylo jinak. Sobotní noc nad Květnou zahradou ozářily stovky rachejtli.

Díky propojení s výstavištěm Floria nabídla letos květinová show to nejlepší, co nabízí česká floristika. Navíc si každý mohl vyzkoušet, jak uvázat krásnou kytici.

Pestrý program si užili i nejmenší návštěvníci. Bavili je například Geisslers Hofcomedianen či Divadlo Facka a Pierotova dobrodružství. Rodiny s dětmi si vyzkoušely i osm zastavení hry – Proměny hrou.

Po loňské premiéře se mohli zájemci opět zapojit do jedné z moderních forem divadla – storytellingu neboli živého vyprávění. Vypravěči bez jakéhokoliv použití rekvizit či kostýmů umožnili posluchačům plně zapojit fantazii a ponořit se do příběhu.

Vrchol sobotního večera předvedl Ensemble Damian svým scénickým provedením prvního Mozartova jevištně dramatického díla, latinského školního intermezza – *Apollo et Hyacinthus*. Inscenace se částečně vrací k původnímu smyslu zpracovaného mýtu, zároveň příběh aktualizuje a přirovnává k osudu samotného autora v konfliktním vztahu k umělecké konkurenci.

Také nedělní program vyvrcholil dílem Wolfganga Amadea Mozarta. *Czech Ensemble Baroque* pod vedením Romana Války zahrál *Vesperae solennes*. Na housle navíc divákům zahrál koncertní mistr Peter Zajíček.

KALENDÁRIUM

Lucas Cranach st.

4. října 1472 Kronach
16. října 1553 Výmara

Německý renesanční malíř Lucas Cranach st. patří díky svému zájmu o romantické přírodní scenérie k zakladatelům tzv. Dunajské školy. Svůj život spojil s Wittenbergem, kde působil jako malíř, diplomat či purkmistr. Portrétoval kurfiřty, císaře i reformátora Martina Luthera. V Arcibiskupském zámku Kroměříž najdeme jeho Umučení sv. Kateřiny Alexandrijské. V protikladu světičky a kolemstojících zbrojnošů s katem, bývá spatřován jeden z hlavních rysů té doby, v níž se vytříbená jemnost snoubila s dnes brutálnítou.

Umučení sv. Kateřiny, 1515

tempera a olej na lipovém dřevě; 84×58 cm, získáno 1515, Arcibiskupství olomoucké – Arcidiecézní muzeum Kroměříž

Milena Dopitová

25. října 1963, Šternberk

Milena Dopitová je jednou z nejvýznamnějších současných umělkyní v České republice. Její tvorba zahrnuje především fotografie, videoart a instalace. Často se zabývá otázkami identity, intimity, stárnutí, smrti a života žen, na její dosud nejrozsáhlejší výstavě Miluji a přijímám v Galerii hlavního města Prahy v roce 2014 se však objevila i řada děl s tematikou života mužů. O projektu Zeď přání, který je ve sbírkách Muzea

Zeď přání, 1995, 9 černobílých fotografií, papír, 800×600 mm (9×), Muzeum umění Olomouc

umění Olomouc, řekla Dopitová pro časopis Umělec (2005/1): „Když jsem byla v Jeruzalémě, zaujala mě Zeď nářků a inspirovala mě k fotografickému projektu Zeď přání. Na patologii jsem na mrtvá těla, na jejich končetiny, zavěšovala jakási poslední přání. Fotografie, které z toho následně vznikly, byly také svého druhu zdi smrti. Ptala jsem se, jestli je smrt opravdu tou konečnou fází, nebo to je začátek něčeho nového.“

Bohumil Kubišta

21. srpna 1884 Vlčkovice u Hradce Králové
27. listopadu 1918 Praha

Letos v listopadu si připomeneme sté výročí úmrtí slavného českého malíře Bohumila Kubišty. Ve sbírkách Muzea umění jej zastupuje Portrét Jana Zrzavého. Kubištu se Zrzavým pojilo hluboké přátelství, které přerušil až listopad 1918, kdy Kubišta zemřel na následky španělské chřipky. Období, kdy se mladí malíři stýkali prakticky denně, bylo pro ně umělecky mimořádně důležité a plodné. Mezi stěžejní práce patří i působivé plátno Portrét Jana Zrzavého. Jeho přísná kompozice podtrhuje soustředěnost a vážnost Zrzavého tváře. Kubišta však nezobrazil Zrzavého jen jako přemýšlivého přítele, zároveň se pokusil v jeho portrétu ztvárnit svoji utkvělou představu umělce-myslitele. Přitom polopostava Zrzavého je jakoby prostoupena barevným fluidem vytvořeným velmi sugestivní orchestrací žlutí a modří. Kubišta chápal barvu jako nositelku symbolických obsahů.

Portrét Jana Zrzavého, 1912
olej, plátno; 96×79 cm, získáno 1959, Muzeum umění Olomouc

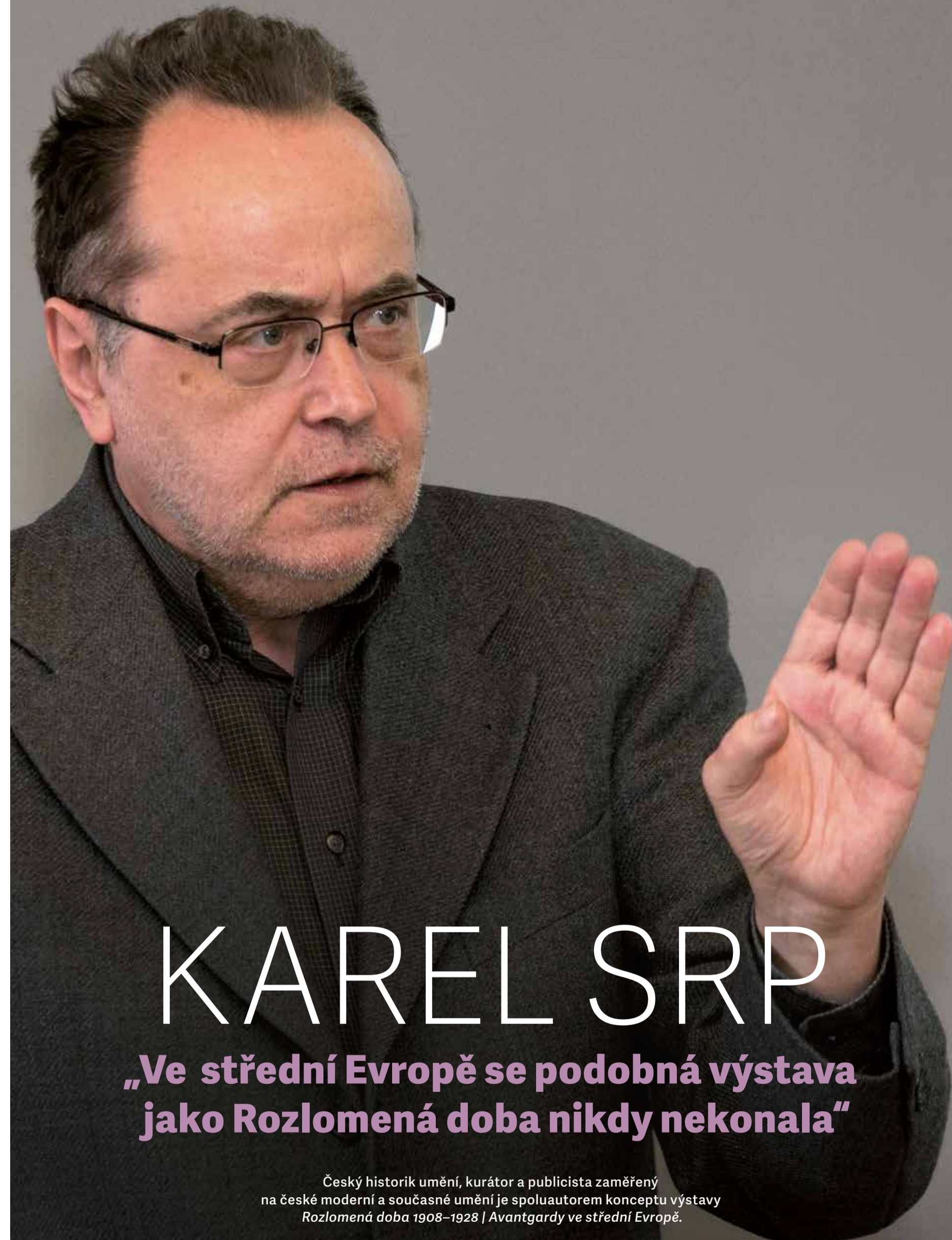
Lubomír Šlapeta

9. prosince 1908 Místek
11. dubna 1983 Olomouc

Lubomír Šlapeta byl patrně nejvýznamnějším architektem, který spojil s Olomoucí delší část svého života. Jeho obsáhlou pozůstalost spravuje sbírka architektury Muzea umění Olomouc. Disponuje komplexní dokumentací olomoucké vily Stanislava Nakládala (ul. Polívkova 35), která stojí na konci série meziválečných návrhů luxusního individuálního bydlení. Ztělesňuje tehdejší ideál funkčního a dispozičního řešení rodinného domu – kontinuální propojení jednotlivých místností, přímá vazba na zahradu, čisté fasády, kde se jediným dekorem stává geometrická kompozice. Novodobý model Nakládalovy vily nechalo muzeum zhotovit v roce 1996 jako jeden z řady dvacítky modelů, jež postihují zásadní milníky v dějinách české a moravské moderní architektury.

Vila Stanislava Nakládala, 1936, model, kombinovaná technika, plast, 310×590×515 mm, zhotovil Vladimír Jeník, 1996, Muzeum umění Olomouc

KAREL ŠRPA

„Ve střední Evropě se podobná výstava jako Rozlomená doba nikdy nekonala“

Český historik umění, kurátor a publicista zaměřený na české moderní a současné umění je spoluautorem konceptu výstavy Rozlomená doba 1908–1928 | Avantgardy ve střední Evropě.

Ženský pohled na republiku doplní kresby Daisy Mrázkové

Stoleté výročí vzniku Československa oslavují výstavy po celé zemi, kromě naší *Rozlomené doby*, například v Muzeu Brněnska ve Šlapanicích, kde se na 20. století podívají pohledem žen. Zmapují proměny každodennosti, módu, ale i hnutí za rovnoprávnost. Všimnou si osudů slavných žen. Jednou z nich bude výtvarnice a autorka knížek pro děti Daisy Mrázková (1923–2016). Právě její dvě kresby zapůjčilo na výstavu Muzeum umění Olomouc.

Daisy Mrázková, Kresba IV, 1984

Joža Uprka se vrací na rodné Hodonínsko

Výstava Zdenka Braunerová a její přátelé výtvarníci, která připomíná sto šedesát let od narození této významné české malířky, se stěhuje z Roztok u Prahy do Hodonína. Na přehlídce, kterou připravily Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy a Galerie výtvarného umění v Hodoníně, míří i patnáct obrazů z Muzea umění Olomouc.

„Mezi zapůjčenými díly jsou například dvě krajiny od Antonína Chittussiho *Trója* a *Krajina ve Fontainebleau* anebo malby Jana

Joža Uprka, Pouť u sv. Antoníčka, 1893

Krásy Bretaně připomenou v Národní galerii i Zrzavý s Gallátem

Sladká Francie odjakživa přitahovala umělce ze všech koutů světa, Čechy, Moravany a Slezany nevyjímaje. Většinou mířili do Paříže, ale na přelomu 19. a 20. století je uchvátí také Bretaň. Sjížděli se tam nejprogresivnější malíři tehdejší doby.

Bretaň se díky pontavenenské škole stala významným centrem moderního umění. Okouzila celou řadu českých autorů, například Josefa Čapka, Alfonse Muchu, Františka Kupku, Toyen, ale i Jana Zrzavého či Cyrila Galláta. Nejen jejich díla, ale také dalších umělců inspirovaných Bretaně, připomene od 15. listopadu výstava *Bonjour, Monsieur Gauguin. Čeští umělci v Bretani 1850–1950*, připravená Národní galerií v Praze jako rozšířená repríza stýžnomené francouzské výstavy v Museu départemental breton v Quimperu.

Zrzavého *Kalvárie v Locronan II* a *Kostel Krásná Hora*,“ vyjmenovává Vladimír Pospíšil, správce sbírek obrazů a plastik MUO.

Na jih Moravy putuje také obraz známého slováckého malíře Jožky Uprky – *Pouť u sv. Antoníčka*. Autorův život i tvorba jsou neoddelitelně spjaty právě s jeho rodným Hodonínem. „Studii k Pouti u sv. Antoníčka zaslal Uprka v roce 1894 na pařížský Salon, kde získala ocenění Mention honorable. Toto ocenění představovalo první větší malířův úspěch v cizině. Francouzský kritik Alexandre tehdy o tomto díle napsal: „... je to scéna chvějivá, planoucí, červená, zelená, bělostná, vynikající pohybem a živým pozorováním a je politováníhodné, že nemáme u nás tolik malířů, kteří by viděli a předváděli život vlastní země s takovým

talentem, jako tento cizinec,“ říká kurátorka Muzea umění Martina Potůčková.

Dalšími autory, jejichž díla míří z Olomouce do hodonínské Galerie výtvarného umění, jsou František Bílek, Soběslav Hypolit Pinkas a Arnošt Hofbauer.

Výstava začíná 1. listopadu a potrvá až do 10. března příštího roku.

Jan Zrzavý, Skalnatý přístav, 1937

Z Muzea umění Olomouc pak zamíří do Prahy obraz *Skalnatý přístav* od Jana Zrzavého a Gallátova olejomalba *Bretoňky*.

Výstava v Paláci Kinských potrvá až do 18. března 2019 a kromě zvukných jmen českých umělců nabídne pro srovnání také díla zahraničních tvůrců inspirovaných Bretaně, zejména Paula Gauguina, Paula Sérusiera, Emila Bernarda a Charlese Filigera.

Vojtěch Hynais, Skizza z Vernonetu, 1888

Hynaisův Vernonet míří do Plzně

Dalším zvukným jménem, jehož díla spravuje Muzeum umění, je Vojtěch Hynais. Jeho obraz *Skizza z Vernonetu* doplní plzeňskou výstavu s názvem *Z Akademie do přírody. Podoby krajino-malby ve střední Evropě 1860–1890*.

Záměrem výstavy je představit hlavní centra krajinářského školení, která měla vliv na zobrazování přírody a naturalistických motivů. Jde o jeden z prvních pokusů zmapovat tvorbu malířů, kteří se pohybovali mezi dunajskou monarchií a soudobými centry výtvarného umění.

Návštěvníky, kteří zavítají mezi 10. říjnem a 27. lednem do Západočeské galerie v Plzni, budou čekat kromě Hynaise i Václav Brožík, Antonín Chittussi, Géza Mészöly, Wilhelm Riedel, či Julius Mařák.

Premiér Babiš: SEFO má naši jednoznačnou podporu

Předseda vlády Andrej Babiš a ministryně financí Alena Schillerová zavítali během své návštěvy Olomouckého kraje společně s hejtnanem Ladislavem Okleštěkem a primátorem Antonínem Staňkem do Muzea moderního umění. S ředitelem muzea Michalem Soukupem jednali o financování výstavy Středoevropského fóra Olomouc (SEFO). Plánovaný projekt premiér podpořil.

„Projekt SEFO se táhne od roku 2008. V tuto chvíli je jediná možnost, jak stavbu uskutečnit, a to z peněz státního rozpočtu. Jsme státní instituce, spravujeme státní sbírky v hodnotě dvou miliard a například depozitáře máme plně už dnes,“ řekl po schůzce ředitel muzea Michal Soukup.

Premiér si během návštěvy prohlédl model plánované stavby i proluku, kde by měla stát. „Projekt SEFO je nejen zajímavý, ale i důležitý a jednoznačně jej podporujeme,“ uvedl předseda vlády Andrej Babiš. Společně s ředitelem

Soukupem jednali i o finančním plánu projektu. „Budeme potřebovat exaktní výhled financování tohoto projektu, tak aby se uvolněné peníze v daném roce vyčerpal,“ zdůraznil Babiš.

Podporu SEFO vyjádřil i olomoucký hejtnan Ladislav Okleštěk, který při prohlídce proluky s humorem poznamenal: „Tady je ideálně velký kámen. Poklepeme ho teď s panem premiérem, panem primátorem i panem ředitelem a stavba může začít.“

Projekt SEFO zařadila vláda do svého programového prohlášení mezi významné investiční akce. „Jsem velmi rád, že pan premiér bude podporovat investice do kultury, ať už do obnovy kulturních památek, tak do budování institucí jako Středoevropské fórum v Olomouci,“ řekl tehdy ministr kultury Antonín Staněk.

Celkově jde o investici ve výši 543 milionů korun, která by pokryla novostavbu i úpravy stávající budovy muzea.

Spolek přátel plánuje zájezdy i prohlídky Rozlomené doby

Vídeň, Praha, Olomouc – to jsou letos na podzim stěžejní města pro členy Spolku přátel Muzea umění Olomouc. Připravené jsou pro ně totiž hned dva zájezdy a především komentované prohlídky největší výstavy v historii muzea.

„Na konci září jsme v Muzeu moderního umění zahájili opravdu velkolepou výstavu *Rozlomená doba 1908–1928 | Avantgardy ve střední Evropě*, která mapuje proměnu středoevropského umění v jednom z nejoblíbenějších dvacetiletí našich dějin, a ráda bych na ni touto cestou

pozvala všechny členy Spolku. Máme pro ně v plánu dvě komentované prohlídky vedené našimi kurátory. Jedna z nich navíc proběhne v dopoledních hodinách,“ slibuje Lenka Havelková z Muzea umění s tím, že členové spolku budou včas informováni o termínech komentovaných prohlídek.

Lenka Havelková má na starosti také dva podzimní zájezdy pořádané Spolkem přátel. Hned zkraje října se jeho členové vydají do Vídně. „Zájezd do Albertiny na výstavu Clauda Moneta a do Kunsthistorického muzea na Pietra Brueghela staršího, je už beznadějně zaplněn,“ pochlubila se.

Naopak na zájezd do Prahy se zájemci mohou stále hlásit. „V sobotu 24. listopadu se vydáme do Valdštejnské jízdárny, kde je vystaveno dílo Františka Kupky. Tentokrát počet zájemců není omezen, neboť využijeme služeb Českých drah a nebudeme muset trnout v kolonách na D 1,“ usmívá se Havelková.

MUZEA UMĚNÍ OD ZÁŘÍ ZMĚNILO VÝŠI VSTUPNÉHO

Po čtyřech letech zvýšilo Muzeum umění vstupné. Návštěva jednoho z objektů muzea stojí nově **100** korun. Vstupenka do obou budov, tedy do Muzea moderního umění a Arcidiecézního muzea vyjde od září na **150** Kč.

Důvodem navýšení ceny jsou vyšší náklady na chod muzea i pořádání výstav – mnohé z nich přitom mají celoevropský rozměr. Patří mezi ně například v srpnu skončená *Abstrakce.PL* či v září započatá *Rozlomená doba 1908–1928 | Avantgardy ve střední Evropě*.

„Dlouho jsme nad zvýšením vstupného uvažovali, ale ten stav už byl neudržitelný. I přes zdražení ze 70 na 100 korun jsme v porovnání s ostatními institucemi jedni z nejlevnějších,“ uvedl ředitel Muzea umění Olomouc Michal Soukup.

Změny se dotknou i rodinných vstupenek – návštěva jednoho objektu bude stát **220** Kč, obou pak **350** Kč. Školní skupiny zaplatí **20** Kč za osobu, doprovod bude mít vstup zdarma. Stejná cena připadne i na edukační programy pro děti.

Nově si musí lístky koupit i lidé, kteří přijdou na komentované prohlídky pořádané muzejními kurátory, a to ve výši základního vstupného do jednoho objektu.

Bezplatné neděle

Jeden velký bonus pro návštěvníky však Muzeum umění Olomouc zachovalo – v neděli budou všechny výstavy přístupné i nadále bezplatně.

Nemění se ani skupiny lidí, kteří mají nárok na poloviční slevu. Ta se týká dětí od 6 do 18 let, studentů, důchodců, osob se zdravotním postižením, držitelů průkazů IŠIC, IYTC, ITIC, EUROBEDS, ERO 26, SPHERE CARD, Art&Antiques ARTcard a členů Klubu přátel výtvarného umění.

Volný vstup do muzea zůstává dětem do 6 let, členům Spolku přátel muzea umění Olomouc, držitelů průkazu ICOMOS a INSEA, studentům výtvarných oborů a členům Uměleckohistorické společnosti v českých zemích.

CHCETE MUZEUM DO SCHRÁNKY? STAŇTE SE ČLEMEM SPOLKU PŘÁTEL MUZEA UMĚNÍ.

SPOLEK PŘÁTEL MUZEA UMĚNÍ OLMOUC PŘIHLÁŠKA DO SPOLKU PŘÁTEL MUZEA UMĚNÍ OLMOUC

JMÉNO:
ADRESA:
PSČ:
DATUM NAROZENÍ:
E-MAIL:
TEL.:
DATUM PŘIHLÁŠENÍ:

OZNAČTE TYP ČLENSTVÍ:

- ČLEN | 400 Kč
 STUDENT (15–26 LET) | 200 Kč
 SENIOR (NAD 60 LET) | 200 Kč
 RODINNÉ ČLENSTVÍ (2 Dospělí, 2 Děti) | 500 Kč

PLATBU ČLENSKÝCH PŘÍSPĚVKŮ LZE ROZLOŽIT DO DVOU PLATEB (PRVNÍ – DO 30. ČERVENA, DRUHÁ – DO 30. ŘÍJNA)

→ SOUHLASÍM SE ZPRACOVÁNÍM MÝCH OSOBNÍCH ÚDAJŮ

INFORMACE SI PŘEJI ZASÍLAT:

- POŠTOU E-MAILEM

PŘIHLÁŠKU LASKAVĚ ODEVZDEJTE V POKLADNĚ MUZEA UMĚNÍ OLMOUC NEBO ZAŠLETE NA ADRESU:

Spolek přátel Muzea umění Olomouc
Denisova 47, 771 11 Olomouc

PŘIHLÁŠKU LZE VYPLNIT TĚŽE ELEKTRONICKY NA [WWW.MUO.CZ](http://www.muo.cz)

Letošní **Sezona loutek** uchvátí děti i dospělé

České a slovenské loutkářství bylo v prosinci 2016 zapsáno na seznam světového nehmotného kulturního dědictví UNESCO a Divadlo hudby se svým programem loutkových představení hlásí již více než dvě desetiletí k této tradici. Vybíráme pro vás inspirativní představení, sledujeme zajímavé absolventy, ale i dobře vyzrálé profesionály. Loutkové divadlo bývá často láskou na celý život a Divadlo hudby hodlá svým programem tuto zálibu i nadále u diváků podporovat.

Letošní Sezónu loutek 2018/2019 jsme otevřeli již v rámci Dnů evropského kulturního dědictví 9. září představením interaktivního projektu Loutkoviště. V tento den jsme také začali s distribucí tištěného přehledu loutkových představení na celou sezónu, brožury si můžete vyzvednout v pokladnách Muzea umění, v olomouckém infocentru a na mnohých místech přátelských rodině.

Mauglí – Divadlo U staré herečky

S novým programem přichází i mnoho změn, včetně rozšíření loutkové nabídky. Tradičně nabízíme loutková představení pro rodiče s dětmi, mateřské školy a nižší ročníky základních škol. Nově zařazujeme i představení pro

vyšší ročníky základních škol, střední školy a na loutkové divadlo pro dospělé pozveme také rodiče samotné. Rozšiřujeme rovněž nabídku seminářů pro pedagogy zaměřené na využití dramatické výchovy ve školách. Po každé nedělní pohádce čeká na děti od 3 let tvořivá pohádková dílna vycházející z tématu představení. Veškeré informace najdete u konkrétních pohádek.

V minulém čísle Muzeionu jsme vás informovali o tom, že Divadlo hudby čeká poslední sezóna ve stávajícím prostoru a bude zajišťovat jen odpolední a večerní programy. Po dobu dvou let pro vás budeme v prostorách bývalého kina Central připravovat sál nový, moderní a návštěvnický komfortnější. Z výše napsaných důvodů jsme museli přesunout loutková

Pohled do zákulisí po skončení pohádky Král Karel Divadla ToyMachine

LOUTKOVÉ DIVADLO PRO VEŘEJNOST, MŠ A NIŽŠÍ ROČNÍKY ZŠ

2018

ZÁŘÍ → **Loutkoviště**
→ Waxwing company

ŘÍJEN → **Hlupáci z chelmu**
→ Studio Damúza

Golem → Studio Damúza

LISTOPAD → **Malý princ** → Divadlo já to jsem / Vítězslav marčík ml.

Eliščiny pohádky → Divadlo já to jsem / Vítězslav marčík ml.

PROSINEC → **Vánoční raketa**
→ Buchty a loutky

2019

LEDEN → **iOtesánek** → Divadlo B

ÚNOR → **O velikém čaroději**
→ Divadlo Toy Machine

BŘEZEN → **Jarní medvědiný**
→ Divadlo na háčku

DUBEN → **Zapomenutá pohádka**
→ Teatr pavla šmída

KVĚTEN → **Mauglí** → Divadlo u staré Herečky

Po každé nedělní pohádce čeká na děti od 3 let tvořivá pohádková dílna vycházející z tématu představení. Veškeré informace najdete u konkrétních pohádek.

LOUTKOVÉ DIVADLO PRO VYŠŠÍ ROČNÍKY ZŠ, SŠ A DOSPĚLOU VEŘEJNOST

2018

LISTOPAD → **Malý princ** → Divadlo já to jsem / Vítězslav marčík ml.

Iluminace → Divadlo já to jsem Vítězslav marčík ml.

PROSINEC → **Vítězné svině**
→ Velké myšlenky, malé loutky → Buchty a loutky

2019

BŘEZEN → **Ať žije kocourkov!!!**
→ Kejklířské divadlo z Doudlebu

Don quijote z Doudlebu
→ Kejklířské divadlo z Doudlebu

PRO PEDAGOGY

Loutka jako nástroj výchovy a vzdělávání

Seminář nejen pro učitele a lektory rozšiřuje povědomí o loutce jako výchovném a vzdělávacím nástroji.

Drama v každém předmětu

Je možné využít metody a techniky dramatické výchovy v jakémkoli předmětu na základní škole?

Veškeré informace a rezervace
Michaela Johnová Čapková
johncapkova@muo.cz | tel. 730 122 744

představení, vyjma dvou, do Mozarteu v budově Arcidiecézního muzea na Václavském náměstí. S tím souvisí i změna telefonního čísla, na kterém můžete rezervovat vstupenky. Informace včetně kontaktů najdete vždy u konkrétního představení. Loutkový

Don Quijote z Doudlebu – Kejklířské divadlo z Doudlebu

program se zpět do budovy v Denisově ulici vrátí v sezóně 2020/2021.

Obě pokladny Muzea umění (v budově Arcidiecézního muzea na Václavském náměstí i v budově Muzea moderního umění v Denisově ulici) mají společný rezervační

Golem – Studio Damúza

systém, takže vstupenky můžete zakoupit na obou místech. Pokladny máme otevřené vždy od úterý do neděle od 10 do 18 hodin. Rezervace na pokladna.amo@muo.cz nebo na tel. číslo 585 514 190. Rezervované vstupenky si vyzvednete nejpozději hodinu před začátkem představení. Rodičové, nemůžete-li přijít s dětmi na naši víkendovou pohádku, přijďte některý jiný den. Od pondělí do čtvrtka hrajeme v 8:30 a 10:00 hodin pro mateřské a základní školy. Zavolejte do pokladny Arcidiecézního muzea a jsou-li volná místa, rádi prodáme vstupenky právě vám. O

Program Sezóny loutek 2018/2019 najdete také na:
<https://www.facebook.com/DHOlomouc/>
<http://www.muo.cz/divadlohudby/>

Dny židovské kultury nabídnou svébytný divadelní program

Divadelní linie letošního ročníku Dnů židovské kultury přinese zcela svébytný program. Představení uvedená v průběhu festivalu se bez výjimky zaměřují na lokální témata našeho regionu a pracují moderním divadelním jazykem. Ohlížejí se za tzv. malými dějstvími přerámovanými těmi velkými, a jejich důsledky, se kterými se do současnosti potýkáme. Varující kauzou spojenou s rehabilitací starého židovského hřbitova v Prostějově se inspirovali tvůrci hned dvou inscenací. Na jejím příkladu se zabývají zejména mezilidským neporozuměním a náladami v naší společnosti. Třetím představením je **storytelling**, vycházející z příběhů olomoucké obce židovské.

Autorská inscenace režiséra **Jakuba Čermáka**, frontmana uměleckého gangu *Depresivní děti touží po penězích*, a **centra Johan Po tvých hrobech šlapu**, měla světovou premiéru v září 2018 v rámci plzeňského festivalu Divadlo. Festival Dny židovské kultury a Muzeum umění Olomouc – Divadlo hudby se na ní podílí jako koproducent. Inscenace pracuje jako se zdroji s českou lidovou slovesností a varující kauzou starého židovského hřbitova v Prostějově. Na jedné straně hřbitovní epitafy a úcta

Já, olomoucká obec židovská

Po tvých hrobech šlapu

k mrtvým, na druhé lhostejnost a vulgární opovržení. Představení inscenace, která pracuje s fakticko-dokumentární rovinou a autorským komentářem k našemu vztahu k zesnulým, hrajeme ve středu **10. října**.

Vyprávění příběhů, neboli storytelling, je způsob, jak sdílet příběhy staré staletí, neznámé, i ty známé notoricky. Příběhy členů olomoucké židovské komunity ve svém autorském pojetí představí premiérově vyprávěči **Justin Svoboda** a **Markéta Holá (Praha)**. Ve čtvrtek **11. října**, **Já, olomoucká obec židovská** nabídnou mozaiku příběhů. Obec jako komunita, jako pospolitost, jako žena. Tisíc let, tisíc osudů, tisíc vztahů, jedno město – **Almice – Olmütz – Olomouc**.

Inscenované čtení z cyklu *Made in Czechia Městského divadla Zlín*, hry **Hynka Skotáka** s názvem **Furianté**, je groteskní komedie ze současnosti. **Andrea** a **Petr** mají na dvorku dědictví po dědovi. Jejich děda vydláždil po válce dvorek židovskými náhrobky. Dlouho

zde ležely ladem bez povšimnutí, než o ně znenadání projevil zájem židovská obec. A furiantský moravák **Petr** ucítí příležitost. Hra se smyšlenými postavami i dějem je volně inspirována skutečnými událostmi a zlínský soubor ji nastudoval v režii **Alexandry Bolfové**. Je aktuální satirou o lidské malosti, zejména je však hrou o mezilidském neporozumění. Po představení, které uvedeme ve středu **17. října**, bude následovat debata s dramaturgem **Vladimírem Fekarem** a herci souboru. O

Furianté

DNY ŽIDOVSKÉ KULTURY OLOMOUC

OD ZAČÁTKU... ČESKO-SLOVENSKO A IZRAEL
8. — 18. 10. 2018

MOZARTEUM a ARCIDIJECZNÍ MUZEUM → Václavské nám. 3
DIVADLO HUDBY → Denisa 47
ŽIDOVSKÁ OBEC OLOMOUC → Komenského 7
www.muoz.cz/dzko

POD ZÁŠTITOU VELVYSLANCE IZRAELE J. E. DANIELA MERONA

8. 10. PONDĚLÍ

17.30 HODIN | KRÍŽOVÁ CHODBA
ARCIDIJECZNÍ MUZEUM | VERNISÁŽ
VÝSTAVY A ZAHÁJENÍ FESTIVALU
VSTUP VOLNÝ

MASARYK A SVATÁ ZEMĚ

Výstava dosud nepublikovaných fotografií a dalších archivních materiálů z návštěvy prezidenta T. G. Masaryka do Svaté země v roce 1927. Výstava potrvá do 28. 10. 2018.

19.00 HODIN | MOZARTEUM
PŘEDNÁŠKA | VSTUP VOLNÝ

DANIEL MERON: IZRAEL A ČESKOSLOVENSKO

9. 10. ÚTERÝ

17.00 HODIN | MOZARTEUM
PŘEDNÁŠKA | VSTUP VOLNÝ

EVA JANÁČOVÁ: ZEMĚ ZASLÍBENÁ. ČESKO-IZRAELŠTÍ VÝTVARNÍCI

Dosud nezpracovanou kapitolou českých a izraelských dějin umění zůstávají výtvarníci narození v českých zemích, kteří z různých důvodů emigrovali do Palestiny, resp. po roce 1948 do Izraele.

19.00 HODIN | DIVADLO HUDBY
KONCERT | VSTUPNÉ 300 / 250 Kč

PRESSBURGER KLEZMER BAND

Po delší době opět na scéně Divadla hudby! Kapela svým energickým a emotivním projevem přímo vybízí k tanci. PKB patří k předním interpretům ethno a worldmusic s důrazem na klezmer, doplněné o vlastní originální aranžmá.

10. 10. STŘEDA

17.00 HODIN | MOZARTEUM
PŘEDNÁŠKA | VSTUP VOLNÝ

PAVEL ZATLOUKAL: ENGELMANNOVA POZDNÍ EVROPSKÁ LÉTA

Přednáška se věnuje poslednímu umělcovu období v Olomouci (1929–1934). Zaměří se i na některé jeho málo známé práce v Haliči, jednu dosud neznámou stavbu olomouckou a zakončí ji letmý výlet za jednou související stavbou v Izraeli.

19.00 | DIVADLO HUDBY | DIVADLO
VSTUPNÉ 200 / 150 Kč

PO TVÝCH HROBECH ŠLAPU → JAKUB ČERMÁK & JOHAN

Nová provokativní inscenace režiséra Jakuba Čermáka pracuje s českou lidovou slovesností a varujícím případem starého židovského hřbitova v Prostějově. Na jedné straně hřbitovní epitafy a účta k mrtvým, na druhé lhostejnost a vulgární opovržení. Koncept a režie: Jakub Čermák | scéna a kostýmy: Martina Zwyrtek hrají: Hana Müllerová, Jáchym Kučera, Richard Němec

11. 10. ČTVRTEK

17.00 HODIN | MOZARTEUM
PŘEDNÁŠKA | VSTUP VOLNÝ

MICHAEL ŽANTOVSKÝ: OBNOVA ČSL.-IZRAELSKÝCH VZTAHŮ PO ROCE 1989

Přednáška bývalého českého velvyslance v Izraeli.

19.00 HODIN | DIVADLO HUDBY
STORYTELLING | VSTUPNÉ 100 Kč

JÁ, OLOMOUCKÁ OBEC ŽIDOVSKÁ → JUSTIN SVOBODA A MARKÉTA HOLÁ, PRAHA

Obec jako komunita, jako pospolitost, jako žena. Tisíc let, tisíc osudů, tisíc vztahů, jedno město – Almica/Olmütz/Olomouc. Příběhy členů olomoucké židovské komunity v autorském storytellingovém pojetí.

14. 10. NEDĚLE

13.00–17.00 HODIN | DIVADLO HUDBY
MĚSTSKÁ HRA / URBAN GAME

OLOMOUC ŽIDOVSKÁ

Pokračování procházkové městské hry, tentokrát s mobilní aplikací! Úvodní zastavení hry je v Divadle hudby.

10.00–17.00 HODIN | ŽIDOVSKÁ OBEC OLOMOUC | PROHLÍDKA | VSTUP VOLNÝ
DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

16.00 HODIN | DIVADLO HUDBY
DIVADLO DĚTEM | VSTUPNÉ 80 Kč

HLUPÁCI Z CHELMU → STUDIO DAMÚZA, PRAHA

Variace na kocourkovské chytrolíně v podání pražského divadla DAMÚZA. Veselé historky o lidské hlouposti a naivitě. Jak praví židovské přísloví: Kozel je nebezpečný zepředu, kůň zezadu, hlupák ze všech stran.

15. 10. PONDĚLÍ

17.00 HODIN | DIVADLO HUDBY
FILMOVÁ SEKCE I | VSTUP VOLNÝ

ISRAEL: A HOME MOVIE

Dokumentární mozaika domácích videí, pořízených ještě před vznikem státu Izrael a během prvních několika dekád jeho existence. Izrael | 2012 | Eliav Lilyt | 93 min. v původním znění s českými titulky

19.00 HODIN | DIVADLO HUDBY
FILMOVÁ SEKCE II | VSTUP VOLNÝ

THE YOUTH OF 1948

Série rozhovorů s lidmi, kteří v roce 1948 pomáhali s výstavbou nového židovského státu, mezi nimi i řadou Čechoslováků. Izrael | 2018 | Noemi Schlosser | 30 min. v původním znění s českými titulky

ABOVE AND BEYOND

Příběhy zahraničních pilotů, kteří v roce 1948 pomáhali bránit právě vzniknuvší Stát Izrael ve válce za nezávislost, v níž sehrála zásadní roli i pomoc Československa. USA | 2014 | Roberta Grossmann | 90 min. v původním znění s českými titulky

16. 10. ÚTERÝ

19.00 HODIN | MOZARTEUM
FILMOVÁ SEKCE III | VSTUP VOLNÝ

FOXTROT

Silně protiválečně nalaďený snímek se zabývá tématy viny, ztráty a traumatu, která se v izraelské společnosti přenesla z generace na generaci. Izrael, Německo, Francie, Švýcarsko | Samuel Maoz | 2017 | 113 min.

17. 10. STŘEDA

19.00 | DIVADLO HUDBY | DIVADLO –
SCÉNICKÉ ČTENÍ | VSTUPNÉ 100 / 80 Kč

HYNEK SKOTÁK: FURIANTI → MĚSTSKÉ DIVADLO ZLÍN

Groteskní komedie Hynka Skotáka vychází z kauzy sledující snahu o rehabilitaci starého židovského hřbitova v Prostějově. Hra se smyšlenými postavami i dějem je volně inspirována skutečnými událostmi a zlínský soubor ji nastudoval v režii Alexandry Bolfové. Je aktuální satirou o lidské malosti, zejména je však hrou o mezilidském neporozumění.

18. 10. STŘEDA

17.30 | DIVADLO HUDBY
FILMOVÁ SEKCE IV | VSTUP VOLNÝ

ISRAEL – 70 YEARS LATER THE SOCIAL DOCUMENTARY PROJECT

Celkem 8 samostatných snímků se snaží postihnout rozdíl mezi idealistickými představami zakladatelů státu a aktuální realitou, nazíranou především z perspektivy nejmladší generace izraelské společnosti. Izrael | 120 min. | v původním znění s českými titulky

Antonín Procházka (1882 Vážany – 1945 Brno)
Muž a žena, 1915, olej, plátno; 60×44,5 cm
Muzeum umění Olomouc

Společně se zaměříme na detaily kompozice, které jsou zde důmyslně ukryté. Ty nám pomohou sestavit si námět jako skládku.

Pokud postupně propojíte připravenou záplavu teček podle čísel od jedničky až do konce, nakreslíte si jeden z motivů obrazu.

Poznáte, co znázorňuje?

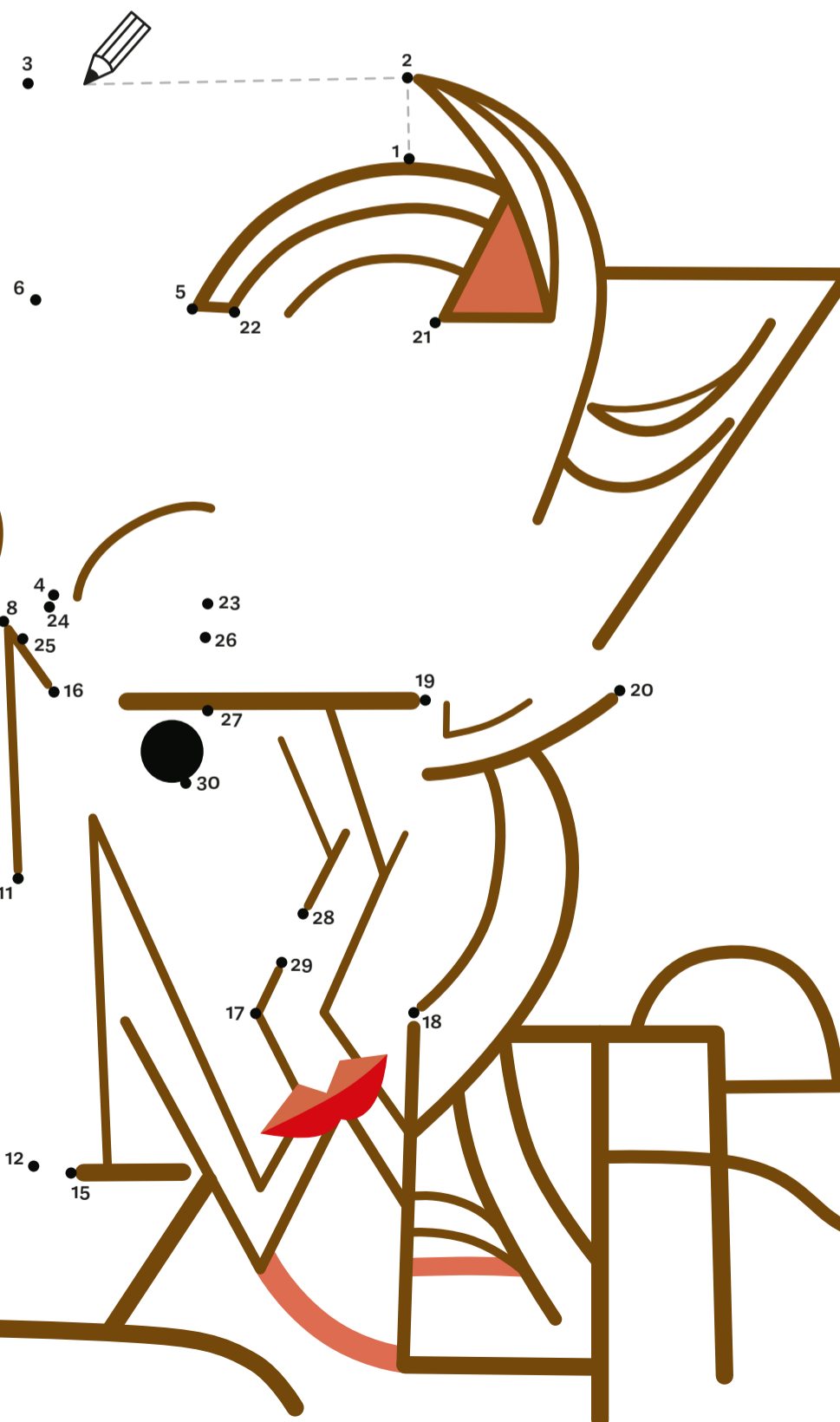

Milé děti, milí dospělí, na této stránce vás pravidelně seznamujeme s uměním prostřednictvím tvořivých úkolů. Tentokrát se zaměříme na kubismus jako na jeden ze směrů avantgardního umění.

Bývalo zvykem, že mladí umělci s velkým zájmem o poznání cestovali po Evropě. Poprvé v roce 1906 vyrazil s přáteli na poznávací cestu i malíř Antonín Procházka (1882–1945). O pár let později se ve Francii seznámil s tehdy nejnovějším uměleckým směrem – kubismem, pro jehož principy se nadchnul a s velkým úspěchem a hlubokým porozuměním je předváděl ve své práci.

Procházkův obraz Muž a žena z roku 1915 je portrétem dvou polo-postav, dámy a pána, viděných z několika pohledových rovin, což je jedno ze základních pravidel analytického (rozkladného) kubismu.

Přestože divák na obraze cítí mezi tvary a příjemnými tlumenými barvami autorovo sdělení, ve složitě strukturované skladbě díla není vždy jednoduché se orientovat.

Rozloměná doba 1908–1928

Years of Disarray
1908–1928 / Avant-gardes
in the Central Europe

Avantgardy
ve střední Evropě

Muzeum umění Olomouc
21. 09. 2018 – 27. 01. 2019

www.muoc.cz